

Az Állami Számvevőszéknek (ÁSZ) a jövő évi költségvetés tervezetéről készült jelentéséből az önkormányzatokat érintő részeket, megállapításokat emeltük ki, szerkesztett formában. A dokumentum egyebek mellett megállapítja: a közszféra béremeléséhez szükséges fedezetnek csak egy töredéke épült be a támogatásba, és a korábbi évek gyakorlatának megfelelően az inflációs hatások központi ellentételezése is elmarad. A támogatási és finanszírozási rendszer gyökeres reformja nélkül a források összehangolására tett korábbi intézkedések a probléma kezelésére csupán átmeneti, tüneti kezelést nyújtottak. Az önkormányzatok pozíciója az elmúlt évtizedben folyamatosan romlott, a GDP-ből való részesedésük az 1993. évi 18 százalékról 12 százalékra csökkent.

A költségvetés és az államháztartás hároméves kereteiről szóló törvényjavaslat kialakítására olyan körülmények között került sor, amikor a gazdaság fejlődését elhúzó világ gazdasági dekonjunkció mellett belső szervezeti problémák és egyensúlyi feszültségek befolyásolják. Ezek ellensúlyozása, a versenyképesség javítása, alapvetően meghatározza a költségvetés mozgásterét, tartalmát, belső arányait.

A költségvetés pozícióját erőteljesen érinti a közigazgatás korszerűsítésének, az egészségügyi, az oktatási, a környezetgazdasági reformléptékű modernizáció kialakításának késése. Így a költségvetési tervezésnek különösen bonyolult, esetenként egymást keresztező prioritásokkal nehezített feladatokat kellett megoldania. Az ÁSZ úgy látja, hogy ilyen körülmények között a Pénzügyminisztérium sajátos (kényszer) helyzetben volt, amikor a törvényjavaslatot összeállította. Költségvetési véleményeikben évről-évre jelezik, hogy rendre elmaradnak a tervezett állami feladat-felülvizsgálatok, az intézmény-korszerűsítések, a feladatok és források összhangjának megteremtése. A fejezetek az intézmény-felülvizsgálatot, a feladatok rangsorolását nem folyamatosan végzik.

A tervezést megkönnyítő normatívák kidolgozására a fejezetek felügyeleti szervei érdemi lépéseket nem tesznek. A költségvetés előirányzatainak minden szempontból megalapozott kimunká-

A feszültség:

lását a tervezési rendszer – az államháztartás pénzügyi rendszerének eddig megvalósult továbbfejlesztése ellenére – nem teszi lehetővé.

Az önkormányzati feladatok és a rendelkezésre álló források közötti – évek óta fennálló – feszültségek oldása nem történik meg a költségvetésekben.

A széles körű feladatok hatáskörhöz nem kapcsolódik megfelelő mértékű pénzügyi forrás.

A finanszírozási reform előkészítésében érdemi előrelépés nem tapasztalható annak ellenére, hogy az önkormányzatok egyharmada forráshiányos, számuk növekszik. A kisebb korrekciók nem hoztak érdemi elmozdulást a területi kiegyenlítésben, az önkormányzatok pénzügyi egyensúlyi helyzetének javításában, a közszolgáltatási feladatok ellátásában. Az önkormányzatok feladat- és hatásköri rendszerének felülvizsgálatára, átfogó módosítására, a differenciált hatáskör telepítésre – több éve szorgalmazott – javaslatok ellenére sem került sor. Az ÁSZ a költségvetési véleményezés kapcsán ismételten felhívja a figyelmet arra, hogy a jogbiztonság, a költségvetési feyelem ellen hat az a 2002-ben alkalmazott sajátos, az

Országgyűlés költségvetési jogát csorbító jogtechnikai megoldás, amely az Áht. pótköltségvetésre vonatkozó előírásának alkalmazását felfüggesztette.

A 2004. évi költségvetési törvényjavaslat kidolgozása során a kormányprogramban szereplő fő prioritások (legrészletesebb rétegek támogatása, ingyenes tankönyvellátás kiterjesztése és a gyermekétkeztetésben a kedvezmények bővítése, a közszolgáltatások színvonalának javítása, az európai uniós tagsággal járó kötelezettségek teljesítése, az országos közúthálózat fejlesztése), valamint az államháztartás hiánya mérséklésének követelménye határozta meg a helyi önkormányzatok költségvetési támogatásának, forrásszabályozásának kereteit. E főbb célok finanszírozásának igénye a támogatásokon belül belső szervezeti átalakítást tett szükségessé. A hiány mérséklése érdekében

a támogatások nem azonos mértékben növekednek az egyes céloknál, néhány területen reálértékük csökken.

A törvényjavaslat szerint az ország versenyképességének javítása érdekében kiemelt támogatásban részesülnek az önkormányzati köz-

kódolva

szolgáltatások színvonalát növelő beruházások, az európai uniós pályázatok előkészítése, az ehhez szükséges önerő biztosítása, a kistérségek fejlesztése és többcélú társulásai.

A meghirdetett célok elérése érdekében az önkormányzatok támogatásának belső arányai változnak, emellett a javaslat számol az önkormányzatoknál és intézményeiknél a takarékosági, hatékonyságnövelő, valamint az önkormányzatok egyéb, saját bevételeit növelő intézkedésekkel is.

A helyi önkormányzatok összes központi költségvetéséből származó forrása (állami támogatás és személyi jövedelemadó) az idei évhez képest 2004. évben 7,9 százalékkal (88,9 Mrd Ft-tal) emelkedik, amelynek kétharmada a személyi jövedelemadó növekedéséből származik. (Ez utóbbi negyede a településekre kimutatott az ún. helyben maradó, a többi normatív módon felosztott rész.) A növekményből az egyes támogatási formák részesedése különböző mértékű, megalapozó számításkkal azonban nem minden esetben alátámasztott:

- az intézmények, feladatok működéséhez nyújtott normatív támogatás a várható inflációt el nem érő mértékben, 2,5 százalékkal,

ugyanakkor az önkormányzati fejlesztéseket szolgáló támogatások – a 4-es metró építésére szolgáló 15,8 Mrd Ft-on felül – 37 százalékkal,

- a helyben maradó személyi jövedelemadó 14,5 százalékkal, a közszolgáltatásokhoz, az önkormányzatok számára előírt egyes feladatokhoz igényelhető támogatásokat magában foglaló egyéb (működési célú) központosított előirányzatok 22,5 százalékkal nőnek az idei évhez képest.

A normatív támogatásokon belül is eltérő az egyes szociális, közoktatási normatívák 2004. évi változása. Nem csökken, de nem is emelkedik a normatív támogatás fajlagos összege a gyermekvédelmi szakellátás, az időskorúak, fogyatékos személyek nappali ellátást nyújtó és bentlakásos intézményei, a gyermekek napközbeni ellátása, az óvodai nevelés, az iskolai oktatás, a különleges gondozás keretében nyújtott ellátások területén. Ezzel szemben növekszik a támogatás fajlagos összege a hajléktalanok ellátása, a szociális jellegű ellátott juttatásokhoz (étkeztetéshez, tankönyvellátáshoz) nyújtott hozzájárulásoknál, valamint új ellátási formákkal bővülő a szociális alapszolgáltatások támogatása (házi gondozás, jelzőrendszeres

házi segítségnyújtás). A közszféra illetményemeléséről az önkormányzatoknak saját hatáskörben, ésszerűbb feladatellátást eredményező szervezési intézkedésekkel kell gondoskodni. Ezt támogatja az önkormányzatok által – a létszámcsökkentéssel kapcsolatos kiadásaihoz – igényelhető központi forrás. E felülről nyitott keret segíti a feladatellátás racionálisabb megszervezése folytán felszabaduló létszámmal összefüggő döntésekhez kapcsolódó kötelezettségek teljesítését. Ugyanakkor az ésszerűsítési lehetőségeket korábban kihasználó,

alacsony jövedelmi háttérrel rendelkező önkormányzatoknál ilyen módon sem teremthető forrás

a 2004. évi kereteket reálértékének megőrzésére, ezek számára nem tartalmaz megfelelő támogatási keretet a költségvetési törvényjavaslat. Az önkormányzatok működőképességének megőrzését szolgáló támogatás az önhibájukon kívül hátrányos helyzetű önkormányzatok kiegészítő támogatását növelve 0,5 Mrd Ft-tal bővül, a javasolt többlet (4,3%) azonban a reálérték megőrzését sem biztosítja. Az elvárt és feltételezett takarékosági intézkedések esélye e támogatással érintett körben a legkisebb. Következésképp a jogos támogatási igény nagyobb mértékű emelkedése várható.

30+15 milliárd az önkormányzatoknak

Az eredetileg tervezett 1218 milliárdhoz képest mintegy 45 milliárd forinttal több pénzhez jutnak a jövő évi költségvetésből az önkormányzatok. Egy 30 milliárdos pluszról még *Medgyessy Péter* számolt be október végén, miután szocialista önkormányzati politikusokkal találkozott. November közepén pedig újabb 15 milliárdos kilobbizott juttatásról beszélt két szocialista politikus. Az átcsoportosítások pénzügyi fedezetét úgy biztosítják, hogy a közszféra dolgozói a jövő évi 13. havi fizetésüket csak 2005-ben kapják meg. A kormány 10 milliárd forinttal emeli a közlekedési normatívára szánt keretet, a bérnormatívákra pedig ugyancsak 10 milliárd forinttal juthat több a tervezettnél. Szerkezetátalakításra és egyéb célokra 5, illetőleg további 3 milliárddal fordíthatnak majd többet. A kormányfő szólt arról: a fejlesztéseket segíti, hogy a jövő évi költségvetésben 10 milliárd forint áll az önkormányzatok rendelkezésére az uniós pályázatokhoz szükséges saját erő előteremtéséhez. A miniszterelnök kész arra is, hogy ezt a keretet más fejlesztésekre is megnyissák, ha EU-s

pályázatokra nem tudják teljes egészében felhasználni ezt a támogatást. Csökkentik a pénzügyi keretek felhasználásának szabályozási kötöttségeit, meggyorsítják az önkormányzati vagyron átadását, a kistérségeknek pedig nemcsak fejlesztési, hanem közszolgáltatási szerepük is lesz.

Medgyessy Péter elkötelezte magát az iránt, hogy még az idén készüljön el a közigazgatási reformot szabályozó törvény normatív szövege, s így azt a jövő év elején a parlament elé terjeszthetik.

Toller László pécsi polgármester, szocialista parlamenti politikus leszögezte: nem értenek egyet azzal, hogy egyesek aláírásgyűjtő akciókkal próbálják módosítani a büdset. Megjegyezte, hogy a hatalmi ágak elkülönülése miatt alkotmányosságilag aggályosnak tartja Szita Károly fideszes politikus azon bejelentését, hogy az Országgyűlés elnökét kéri négypartii költségvetési egyeztetés összehívására. A költségvetéseket ugyanis mindig egy másik hatalmi ág, a kormány terjeszti be a parlamentnek. Újabb 15 milliárd forintos plusztámogatásra számíthatnak az önkormányzatok jövőre – ezt szocialista képviselők jelentették be november közepén.

Központi támogatás hiányában át kell ütemezni, halasztani kell egyes ágazati, szakmai törvényekben a 2004. évre megfogalmazott feladatokat. (A szociális, valamint a gyermekvédelmi törvényben meghatározott egyes feladatok halasztását tartalmazó törvénymódosításokat is tartalmazza a költségvetési törvényjavaslat.)

Az önkormányzatoknak mobilizálható vagyonuk értékesítésével, hitelfelvétellel, kiadásaik csökkentésével és saját bevételeik növelésével egyaránt hozzá kell járulniuk a központilag meghatározott feladatokhoz.

A közzféra béremeléséhez szükséges fedezetnek csak egy töredéke épült be a támogatásba, és a korábbi évek gyakorlatának megfelelően az inflációs hatások központi ellentételezése is elmarad. Az általános forgalmi adó törvény módosítása miatt várható áremelkedésekre sem áll rendelkezésre központi támogatás. A forrásszabályozás a helyi önkormányzatok saját bevételeinek növekvő hányadát veszi figyelembe a kötelező önkormányzati feladatok, működési kiadások finanszírozásában, ezáltal szűkülnek a saját forrás tekintetében a fejlesztési lehetőségek, növekszik az önkormányzatok eladósodottsága.

A helyi önkormányzatok feladat- és hatáskörének felülvizsgálata nem történt meg, a finanszí-

rozás rendszere sem változott alapvetően.

A közigazgatási rendszer korszerűsítésével kapcsolatos feladatokat tartalmazó kormányhatározat az önkormányzati finanszírozás korszerűsítésének részletes koncepciója kidolgozására 2004. október 31-ei határidőt határoz meg. A költségvetési törvényjavaslat a kistérségek fejlesztésével, a közszolgáltatások többcélú társulás útján történő ellátásával kapcsolatos támogatásával segíti a reform megkezdését. A reform azonban nem állhat egyedi, elszigetelt lépésekből, mert azzal a veszéllyel jár, hogy azok hatása rövid idő alatt elvész.

A költségvetési törvényjavaslatban az önkormányzati forrásszabályozás egyes elemeinek kisebb módosításai a meghirdetett prioritások érvényesítését és a források igénybevételi szabályainak indokolt pontosítását szolgálják. Nem változott a szabályozás áttekinthetősége, a központi előírások csökkentését szolgálja a kötött felhasználású támogatások javasolt átrendezése a normatív hozzájárulások közé.

Jelentősebb változást a települési önkormányzatok közötti jövedelemkülönbségek mérséklését célzó személyi jövedelemadó kiegészítésnél tartalmaz a javaslat. E szerint az adóerő-képesség számítására az 1999-ben bevezetett közvetett módszer (APEH által feldolgozott társasági adóbevallásokból te-

lepülésre kimutatott adóalap felhasználásával történő számítás) helyett, a bevallott iparüzési adóalapból kiinduló önkormányzati adatszolgáltatás alapján kerül sor. Ezzel az elosztási rendszer átláthatóbbá válik, ugyanakkor tervezési bizonytalanságot is okozhat az önkormányzatoknál, hogy a rendelkezésre álló 2002. évre vonatkozó iparüzési adóbevallás alapján kell prognosztizálniuk a 2004. évi adóalap nagyságát, az adózók körében várható változások (megszűnések, új belépések) hatását.

A központosított előirányzatok olyan új címeikkel – az európai uniós fejlesztési pályázatok saját forrásainak kiegészítésével és a kistérségi fejlesztések és társulások támogatására szolgáló előirányzatokkal – bővülnek, amelyek igénybevételi szabályai nem kellően meghatározottak. A normaszöveg a saját források kiegészítésére szolgáló előirányzat vonatkozásában a hozzájárulás mértékét, továbbá a keretet meghaladó igény esetére a kielégítés, illetve az odaítélés sorrendjét nem rögzíti. (A pályázatok saját forrás biztosítására szolgáló keret teljes felhasználására, az önkormányzatokra vonatkozó számításokban szereplő 21,3 Mrd Ft-ot meghaladó európai uniós támogatás igénybevételére biztosít lehetőséget.) A kistérségek támogatására szolgáló előirányzat igénybevételi szabályaiból nem állapítható meg, hogy a források mekkora hányada szol-

gál a fejlesztések ösztönzésére, továbbá a működési költségekre, illetve a felmerült kiadások milyen mértékben támogathatóak.

Az önkormányzati szabályozott források növekményének 48 százalékát (43 Mrd Ft-ot) a címzett- és céltámogatás keretének emelése, a 4-es metró beruházás támogatása, a közigazgatás korszerűsítésének elindítását szolgáló ún. kistérségi fejlesztések és társulások ösztönzése, az európai uniós fejlesztési pályázatok saját forrás kiegészítését is magában foglaló fejlesztési támogatás alkotja.

Az önkormányzati fejlesztések nagyságát a címzett- és céltámogatás, saját forrásaik mellett a különböző fejezetek kezelésébe tartozó előirányzatok is befolyásolják. (Több tíz milliárd forint támogatást nyújtanak az önkormányzati fejlesztésekhez többek között a Környezetvédelmi Alap Célelőirányzat, a Vízügyi Célelőirányzat, a Területfejlesztési Célelőirányzat, a Terület- és település felzárkóztatási célelőirányzat, a Nemzeti Örökség Program, a Turisztikai Célelőirányzat, a sportlétesítmény fejlesztési program, az egészségügyi gép-műszer beszerzési program pénzeszközeiből.)

A fejlesztési támogatások ily módon igen elapróztak, nem megfelelő a sokcsatornás hazai támogatási rendszer forráskoordinációja,

nem jött létre a területfejlesztés céljait hatékonyan támogató olyan területi szervezeti háttér, amely szükséges a hazai és európai uniós támogatások eredményes fogadásához, felhasználásához. A támogatási és finanszírozási rendszer gyökeres reformja nélkül a források összehangolására tett korábbi intézkedések a probléma kezelésére csupán átmeneti, tüneti kezelést nyújtottak. A törvényjavaslat szerint a kormány kap felhatalmazást a területfejlesztéssel összefüggő fejlesztési támogatás összehangolása és decentralizálása érdekében (a BM számításai szerint) a 40 Mrd Ft – korábbi évek döntéseivel nem terhelt – fejezeti kezelésű előirányzatból a regionális fejlesztési tanácsok döntési hatáskörébe utalandó rész elkülönítésére.

Az Európai Unió Strukturális, valamint Kohéziós Alapjaiból 2004–2006. között elnyerhető 820 Mrd Ft igénybevételeit alapozza meg az önkormányzatok részéről a pályázatok szigorú formai és tartalmi követelményeire való felkészülés. Az önkormányzatok is jelentős számban pályáztak 2003-ban az Európai Pályázati Előkészítő Alap támogatására, amely eredményeként több ezer fejlesztési elképzelés került kidolgozásra. Ennek folytatásaként a 2004. évi költségvetési javaslat 6 Mrd Ft előirányzatot tartalmaz pályázati előkészítésre.

A helyi önkormányzatok tárgyévi bevételei 2510 Mrd Ft-ra,

az előző évhez képest az infláció várható 5,5-6 százalékos emelkedésével szemben csak 5,2 százalékkal nőnek.

Ennek 41 százaléka (36,2 Mrd Ft) a saját folyó bevételekből, a gépjárműadó emeléséből, illetve a fejlesztésekre átvett pénzeszközökből és hitelfelvételből várható. Miközben az ágazati, szakmai törvények egyre több feladatot fogalmaznak meg számukra, a helyi önkormányzatok pénzügyi pozíciója folyamatosan romlott, GDP-ből való részesedésük az 1993. évi 18 százalékról 12 százalékra csökkent. Az önkormányzatok jelentős részénél várhatóan folytatódik a vagyon felélése és az eladósodás, költségvetésük GFS rendszerű (hitelfelvétel és törlesztés, értékpapír vétele és értékesítése nélkül számított) egyenlege növekvő hiányt mutatott. A helyi adók tervezett 4,3 százalékos növekedése reálisnak tekinthető, figyelembe véve az iparüzési adóalapot szűkítő adótörvény módosítását és az iparüzési adó mérték maximumhoz közelítő kihasználását. Az illetékbevételek tervezett 25 százalékos növekedését a 2004. évben az ingatlan forgalom idei évhez hasonló alakulása, az illeték törvény javasolt módosítása megnyugtató módon nem támasztja alá. A gépjárműadóban tervezett, kötelezően alkalmazandó 1200 Ft-os adómérték alapján az adóbevételek 27 százalékos növekedés

Gy. Németh Erzsébet (MSZP) elmondta: öt-milliárd forint a helyben maradó szja növeledését szolgálja. Kétmilliárdot biztosítanak a budapesti külső kerületek földútjainak az aszfaltozására. Csabai Lászlóné (MSZP) közölte: a fennmaradó összegből az oktatási normatívát emelnék. Ezenkívül a gyermekétkeztetés javítására tesznek indítványokat, valamint javasolják a nulladik évfolyamok beindításának támogatását és a bölcsődei normatíva emelését.

Vissza a tanácskorszakba?

A Megyei Jogú Városok Szövetségének társelnöke, Szita Károly, Kaposvár polgármestere keményen bírálta az önkormányzatokat ellehetetlenítő büdzsé tervezetét. Szerinte az a tanácskorszakot visszaidéző, szimpla kifizetőhelyé degradálja a településeket. Évek óta növekszik az önkormányzatokra átruházott állami feladat; ellátásához azonban nem kapnak elég pénzt. A települések emiatt egyre jobban eladósodnak. Az elmúlt egy évben duplájára, 120 milliárd forintra nőtt az önkormányzatok adóssága, vagyonfelélésük pedig 209 milliárd forintra emelkedett. Szita Károly úgy

vélte, ez nem egyszeri eset, szerinte 2003 az önkormányzatok fekete éve. Az ÁSZ-nak a költségvetés tervezetéről készült véleményét idézve a politikus rámutatott, hogy az önkormányzatokat sújtó hiány jövőre több mint 250 milliárd forint lesz. „Ennek egy részét, mintegy 80 milliárd forintot a kormány tervei szerint csak 50 ezer közalkalmazott elbocsátásával lehetne előteremteni”. Tudatta, hogy nem ért egyet Dióssy Lászlóval (SZDSZ), a Települési Önkormányzatok Országos Szövetségének (TÖOSZ) elnökével, aki a megszorítások elleni tiltakozásul az okmányirodák bezárását javasolta. Megjegyezte: azt sem szeretné megérni, hogy a 13 éves demokráciában a polgármesterek tiltakozó táblákkal vonuljanak az utcára, a Belügyminisztérium épülete elé.

A közigazgatási reform elindításáért

A Községi Önkormányzatok Szövetsége november közepén felhívásban szorgalmazta a régóta tervezett átfogó közigazgatási reform mielőbbi elindítását. Javasolják, hogy az országos önkormányzati szövetségek és a négy parlamenti párt részvételével ala-

A központi költségvetésből kapott állami támogatások és hozzájárulások fő előirányzatainak alakulása 2003-2004-ben (millió forintban)

Helyi önkormányzatok támogatásai, hozzájárulásai	2003. évi előír.	2004. évi előír.	index %
Normatív hozzájárulások	515 499,4	501 913,1	97
Központosított előirányzatok	20 013,5	44 004,6	220
A helyi önkormányzatok működőképességének megőrzését szolgáló kiegészítő támogatások	13 000,0	13 500,0	104
Helyi önkormányzatok színházi támogatása	10 413,6	10 503,6	101
Normatív, kötött felhasználású támogatások	93 817,0	89 432,3	95
Címzett- és céltámogatások	56 505,0	64 205,0	114
Területi kiegyenlítést szolgáló fejlesztési célú támogatás	10 573,0	10 573,0	100
Céljellegű decentralizált támogatás	6 543,9	6 543,9	100
Bp. 4-es metróvonal 1. szakasza építésének támogatása	-	15 800,0	-
Összes támogatás, hozzájárulás	726 365,4	756 475,5	104,1

Forrás: a 2004. évi költségvetési törvényjavaslatból

összességében megalapozottnak tekinthető, mivel a jelenlegi felső határt helyenként el nem érő adótételek egységes szintre hozásából is további bevételi forrás származik. A helyi önkormányzatok pénzügyi helyzete miatt azonban várhatóan a 2004. évben sem nőnek az önkormányzati fenntartásban lévő úthálózat karbantartására, fejlesztésére szolgáló források.

2004-ben az önkormányzati forrásszabályozás alapvetően változatlan marad.

A 2003-as költségvetéssel megegyezően a 2002. évre

bevallott személyi jövedelemadó 40 százaléka illeti meg az önkormányzatokat, a helyben maradó személyi jövedelemadó is változatlanul 10 százalék. A beszedett illetékek önkormányzatokat megillető mértéke megegyezik az előző évvel, továbbra is 50 százalék. A gépjárműadó, a termőföld-bérbeadásból származó jövedelem, a környezetvédelmi bírság és a szabálysértési pénz- és helyszíni bírság tekintetében sem történt változás a 2003-as évhez képest.

A törvényjavaslat alapján 2004-ben az önkormányzatok a központi költségvetési kapcsolatokból összesen

1 220 372 M Ft-ot kapnak, ami 7,9 százalékkal több a 2003-ra előirányozottnál. Az állami támogatások és hozzájárulások 726 365,4 M Ft-ról 756 475,5 M Ft-ra, 4,1 százalékkal növekednek.

Az államháztartás személyi jövedelemadóból származó bevétele a 2004. évi javasolt előirányzat szerint 1502 Mrd Ft, amelyből a központi költségvetés 1038,1 Mrd Ft-tal, a helyi önkormányzatok 463,9 Mrd Ft-tal részesülnek. A központi költségvetés 2004. évi javasolt előirányzata a 2003. évi előirányzatot 6,9 százalékkal, a várható teljesítést 10,3 százalékkal haladja meg.

A 2004. évi javasolt előirányzat számításai arra épülnek, hogy a 2003. évi várható adatokhoz képest az államháztartási szintű sja-bevétel tervezett növekménye (11,6%) meghaladja a bérek és keresetek növekedésének (8%) mértékét.

A Wesselényi Miklós Ár- és Belvízvédelmi Kártalanítási Alap

Az alapot a Magyar Államkincstár kezeli. E feladatkörében szerződéseket köt a jogosultakkal, kialakítja és vezeti a szükséges nyilvántartásokat, fogadja a befizetéseket, felméri a károkat és teljesíti a szerződőket megillető kifizetéseket. A törvény a 2003. évre 10 M Ft befizetéssel és 100 M Ft költségvetési támogatással, 110 M Ft kiadási összeggel állapította meg az alap költségvetési előirányzatait. Az alap számlájára a központi költségvetésből pénzeszköz átadására még nem került sor, az érdemi működés nem kezdődött meg.

Az alap 2003. évi előirányzatai a helyzetből adódóan nem képezhetik a 2004. évi költségvetés tervezési bázisát. A kincstár a PM-köriratban előírt augusztus 22-ei határidőre 2004-re vonatkozóan (áfa nélkül) 329,8 M Ft-os bevételi és kiadási főösszegű költségvetésre tett javaslatot. Az előirányzat meghatározása feltételezésekre, becslésre épül, ami önmagában is bizonytalanságot von maga után.

A jövő évben 42 ezer darab szerződés megkötésével kalkuláltak, amiből 170 M Ft lenne az alap bevétele. Ezen felül adományokból 12 M Ft-ot, költségvetési támogatásból 147,8 M Ft-ot vettek figyelembe.

A 2004. évi tervezett kiadásokból az előzetes számítások szerint 184,4 M Ft az alapkezelő működési kiadásait fedezné, 126 M Ft a szerződéskötések előkészítésére szolgálna. Kéreseménnyel, illetőleg annak az alaptól történő finanszírozásával 2004-re nem számoltak (láthatóan erre forrás sem állna rendelkezésre). Részleges forrásként is csak több év eltelte után, a bevételi többletek felhalmozódása esetén szolgálhat az alap. Ha a közeljövőben nagyobb árvíz, vagy belvíz következne be, a kártalanítás csak költségvetési források terhére lehetséges, mert az alap pénzállománya a belátható jövőben kötelezettségeinek teljesítéséhez nem lesz (nem lehet) elegendő. (Az előző öt év hasonló eseményei „átlagos” adatai alapján egy esetleges kártalanítás várható költsége 8,5 Mrd Ft-ra tehető.)

A 2004. évi költségvetés tervezésének feltételrendszerét a kormány által meghatározott államháztartási hiány mértékét – amely a GDP százalékában kifejezve 2004. évben 3,8 százalék – és a makrogazdasági előrejelzéseket figyelembe véve dolgozták ki.

A kormányprogrammal összhangban az önkormányzatok szabályo-

zott forrásainak költségvetési tervezésénél deklarált főbb prioritások:

- Az önkormányzati közszolgáltatások színvonalának javítását szolgáló beruházások támogatásának növelése. (A címzett- és céltámogatás keretének emelése, a 4-es metró beruházás támogatása, a közigazgatás korszerűsítésének elindítását szolgáló ún. kistérségi fejlesztések és társulások ösztönzése, az európai uniós fejlesztési pályázatok saját forrás kiegészítését is magában foglaló fejlesztési támogatások részesedése az önkormányzati szabályozott források növekményének 48 százalékát – teszi ki.)

- Az önkormányzati szociális ellátások – nyugdíjak tervezett növekedését figyelembe vevő 6,3 százalékos – emelése, a szociális gondoskodás bővítése keretében a házi gondozói körzetek, a jelzőrendszeres figyelőszolgálat lépcsőzetes kialakítása és működtetése, az otthont nyújtó ellátásoknál az ún. különleges gondozás biztosítása, a közcélú foglalkoztatás bővítése (15,2 milliárd Ft).

- A közoktatás érintően a szervezett intézményi étkeztetésben bevezetett normatív kedvezmények mellett számol a költségvetés a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő óvodás gyermekek ingyenes étkeztetésével, és az ingyenes tankegyetemes megvalósítás meghatározott körre való további kiterjesztésével összefüggő 12 mil-

kuljon egy olyan szakmapolitikai bizottság, amely képes és alkalmas a közigazgatási reformot (elsőként a kistérséget) előkészíteni.

A szervezeti rendszer változtatásának a feladatok és hatáskörök valószínűsége decentralizációján kell alapulnia, érintve a központi államigazgatási funkcióváltásának szükségességét – szól a dokumentum. A regionális léptékű közigazgatási rendszer kialakítását belátható időn belül azzal együtt is megvalósíthatónak tartják, hogy tudják, ez az egész államrendszerünket érintő, rendkívül nagy horderejű - többek között alkotmánymódosítást is igénylő – döntéssorozatot követel.

A közigazgatási reform másik területi szintjét illetően – a kistérség – azonban már most is meg lehet alkotni azokat a jogszabályokat, amelyek a komplex (többcélú) kistérségi közigazgatási szervezet kialakítását eredményezhetik. Itt is hangsúlyozzák azonban, hogy önmagában nem a szervezet kialakítása a cél, hanem az, hogy – éppen a lakosság érdekében – azok a feladatok, amelyeknek a kisebb települések önmagukban nem tudnak eleget tenni a kor színvonalának megfelelően, mely szolgáltatásokat nem

tudják észszerűen, hatékonyan biztosítani, kerüljenek e szintre – fogalmazzanak a közle-ményben.

Mindezeket azért tartot-ták indokoltnak újból kinyilvánítani, mivel – mint az ismert – a kis-térégi közigazgatási szint bevezetését célzó törvénycsomag négy-párti egyeztetése kudarc-ba fulladt. „Figyelemmel arra, hogy e reformok jóval túlmutatnak a jelenlegi kormányzati cik-luson, úgy véljük, el-várható valamennyi par-lamenti párttól, hogy az ügy súlyának megfelelő felelősséggel vegyen részt e munkálatokban, hogy folytatódjanak az egyeztetések, s hogy megtaláljuk ama megoldásokat, amelyek valamennyi politikai erő számára elfogadhatók.”

Javasolják ezért, hogy az országos önkor-mányzati szövetségek és a négy parlamenti párt részvételével alakuljon egy olyan szak-mapolitikai bizottság, amely képes és alkalmas a közigazgatási refor-mot (elsőként a kistérségit) oly módon előké-szíteni, hogy az alapvető törvényeket még ebben a parlamenti ciklusban el tudják fogadni. A KÖSZ részt vállal e munkában, készséggel látja el a koordinációs

liárd Ft-os növekménnyel. Az igénybe vehető hoz-zárulásoknál a közoktatás-ról szóló törvény már elfoga-dott többletfeladatai (egyéni foglalkozások időkeretének 1 százalékos növekedése, nyelvi előkészítő tanfolya-mok belépése) 1,7 milliárd Ft-ban kerültek meghatáro-zásra, a központosított elő-irányzatokból 0,5 milliárd Ft igényelhető az ECDL számí-tógép kezelői és nyelvvizsga díjának megtérítéséhez.

A költségvetési körirat-ban a kormány július 16-ai döntésének megfelelően a közszféra 5 százalékos bér-emelése szerepelt, amelyet a költségvetési támogatáson túl 1 százalékos természetes létszámfogyás alapozott volna meg. A költségvetéssel kap-csolatos elhúzóó egyezte-tések eredményeként az ön-kormányzatok által fenntar-tott intézményeknél az átlag-keresetek reálértékének meg-tartására csupán a szolgál-tatásszervezés ésszerűsítésé-vel teremthető fedezet, több-lettámogatás a költségvetési egyensúly megőrzése érde-kében nem biztosított. Az ön-kormányzatok központilag szabályozott forrásai nem tar-talmazznak fedezetet a közal-kalmazottak béremelésére.

A dologi kiadások infláci-ót követő emelkedésére, az ál-talános forgalmi adó (áfa) törvény változásából várható áremelkedésekre a korábbi évekhez hasonlóan a 2004. évben sem áll rendelkezésre központi támogatás. A számí-tott többlet csupán a szoci-ális intézményekben a gyógy-

szerek áfa kulcsainak növe-lése miatt tartalmaz 0,4 mil-liárd Ft-ot. Az energiaár-eme-lés, az energiaadó és a kör-nyezetterhelési díj tervezett bevezetése együttesen mint-egy 20 milliárd Ft többletter-het jelent, amelynek ellen-tételezésével nem számol a javaslat.

A jelzett többletkiadások mellett 10 milliárd Ft bázis-korrekción címén elvonásra került az önkormányzatok sza-bályozott forrásaiból. A költ-ségvetési törvényjavaslat in-dokolása szerint ezt támaszt-ja alá egyes területeken (pl. közoktatási, szociális intéz-ményekben) az ellátottak szá-mának csökkenése. A közok-tatási intézményekben a tanu-lólétszám csökkenése több éve tapasztalható, a norma-tív támogatások igénylésé-vel kapcsolatos adatok azon-ban létszámcsökkenést, meg-takarítást nem jeleznek.

A költségvetés tervezé-sének egyeztetése során a tárcák több olyan helyi önkor-mányzati támogatási igényt jeleztek még szeptember hó végén is, amelyek szüksé-gessé tették a vitás kérdések kormány elé terjesztését. A többletigények egy részét szakmailag a PM is indokolt-nak minősítette, azonban ke-ret hiányában nem tartotta kie-légíthetőnek. A nem támoga-tott ágazati igények között olyan is szerepel, amely miatt

át kell ütemezni, ha-lasztani kell egyes szak-mai törvényekben meg-fogalmazott önkormány-zati feladatokat.

A többletigények között keret hiányában nem került elismerésre több olyan fel-a-dat, amelyek megvalósítását hatályos jogszabályok tartal-mazzák, a feladat meghatáro-zásakor azonban az önkor-mányzatok számára többlet-forrást nem biztosítottak.

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlősé-gük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvényben meghatározott akadálymen-tes közlekedés kialakítására és az Országos Fogyatékos-ügyi Programban megha-tározott feladatok végrehaj-tására a BM 8,8 milliárd Ft igényt fogalmazott meg.

A temetőkről és a temet-kezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény alapján a temető tu-lajdonosának a törvényben meghatározott temetői létesít-ményeket és közműveket a törvény hatályba lépését köve-tő 5 éven belül kell megépí-teni, amelyhez a 2004. év-ben 1 milliárd Ft támogatást tartottak indokoltnak.

Az önkormányzati tulaj-donú beépítetlen bel- és külte-rületen a növényvédelemről szóló 2000. évi XXXV. törvény alapján a települési önkor-mányzatok kötelező növény-védelmi feladata ellátásához 5 milliárd Ft központi támoga-tás szükséges a BM számí-tása szerint. Az önkormány-zati fenntartásban lévő közét-keztetést biztosító konyhák-ban kötelező minőségbiz-tosítási rendszer (HACCP) bevezetéséhez az EU irány-elv alapján kiadott 80/1999. (XII. 28.) GM-EüM-FVM együt-tes rendeletben foglalt elő-

írások teljesítéséhez 3 milliárd Ft támogatási igényt jelzett a BM.

Az önkormányzatok központilag szabályozott forrásai (állami támogatás, átengedett személyi jövedelemadó) a 2004. évben 7,9 százalékkal növekednek a tervezet szerint.

A 88,9 milliárd Ft többletforrás 66,1 százaléka az átengedett személyi jövedelemadó növekedéséből származik, és változatlan feladatellátás, intézményfenntartás mellett a központilag meghatározott többletfeladatokra csak részben nyújt fedezetet.

Az önkormányzatok pozíciója az elmúlt évtizedben folyamatosan romlott, GDP-ből való részesedésük az 1993. évi 18 százalékról 12 százalékra csökkent, miközben a megszületett szakmai törvények, jogszabályok egyre több feladatot írtak elő számukra. A normatív támogatások fajlagos összege (egy feladatmutatóra jutó támogatás) a 2004. évi költségvetési javaslatban a feladatok többségénél nem növekszik, azonos az előző évivel. A forrásszabályozás a helyi önkormányzatok saját bevételeinek növekvő hányadát veszi figyelembe a működési kiadások finanszírozásában, ezáltal saját forrás oldalról szűkülnek a fejlesztési lehetőségek. Folytatódik az önkormányzatok egy részénél tapasztalható vagyonefelülés. Az ÁSZ vizsgálata támasztja alá, hogy az önkor-

mányzatok jelentős része felélte, működtetésre fordította az önkormányzati lakások értékesítéséből befolyt összeget. A vagyon értékesítéséből származó források működtetésre történő felhasználásának veszélyeire figyelmeztet, hogy az önkormányzatok költségvetésének GFS rendszerű egyenlege a választási éveknek számít 2002. évben 105 milliárd Ft, a 2003. évi eredeti előirányzatok szerint 189 milliárd Ft hiányt mutatott.

A költségvetési törvényjavaslat 3. számú mellékletében szereplő 28 jogcímcsoporton, 82 jogcímen belül 59 jogcímnél a fajlagos összeg az előző évivel azonos, hétével csökken, és csak 16-nál van növekedés. A működési többletfeladatokat a normatív hozzájárulások és normatív kötött felhasználású támogatások 20,4 milliárd Ft-os, a személyi jövedelemadó kiegészítés 5,1 milliárd Ft-os növekménye és a személyi jövedelemadó helyben maradó részének 14,7 milliárd Ft-os többlete, valamint az önkormányzatok saját bevételei (helyi adók, illetékek, gépjárműadó, intézményi működési bevételek stb.) is finanszírozzák. A forrásszabályozásnál az alábbi – támogatással teljes egészében nem ellentételezett – többletfeladatokkal számoltak a törvényjavaslat indokolása szerint:

- köztisztviselők előmeneteli és illetményrendszerének 2003. július 1-jei módosításával összefüggő több-

letigény 9,8 milliárd Ft,

- polgármesterek illetményének emelése 2004. januártól 7,4 milliárd Ft,

- szociális juttatások emelése, szociális törvényből fakadó többlet feladatok, közcélú foglalkoztatás bővítése 15,6 milliárd Ft,

- közoktatást érintő szakmai fejlesztések, kedvezmények 16,0 milliárd Ft,

- a helyi önkormányzatok bérkiadásaihoz kapcsolódó 2003. évi kiegészítő támogatás beépítése a normatív támogatásokba 4 milliárd Ft,

összesen 52,8 milliárd Ft.

A helyi önkormányzatok működőképességének megőrzését, a kiadások és bevételek 2004. évi összhangját az alacsonyabb saját bevétel-szerző-képességgel rendelkező önkormányzatoknál segítheti az önhibájukon kívül hátrányos helyzetű önkormányzatok előző évitől 0,5 milliárd Ft-tal magasabb, 12 milliárd Ft összegű kiegészítő támogatása.

A települési önkormányzatok közötti jövedelemkülönbségek mérséklésénél figyelembe vehető adóerőképesség számítására az 1999. évben bevezetett közvetett módszer (az APEH által feloldozott társasági adó bevallásokból településre kimutatott adóalap felhasználásával történő számítás) helyett, az önkormányzatok által megtervezett iparúzési adóalap alapján kerül sor.

- A költségvetési törvényjavaslat szerint az iparúzési

szerepet – írja *Wekler Ferenc*, a KÖSZ elnöke, Mecseknádasd polgármestere.

Pályázat bűnmegelőzésre

Az önkormányzatok 101 millió forintot kapnak a belügyi tárcától közbiztonsági és bűnmegelőzési koncepcióik megvalósítására. A pályázat eredményét *Lampérth Mónika* miniszter ismertette. A programra 222 pályázat érkezett, a legtöbbet Pest (35) és Veszprém (25) megyéből küldték. Bűnmegelőzési munkájához 118 önkormányzat, illetőleg önkormányzati társulás kapott támogatást. A legmagasabb összeget a Budavári Önkormányzat kapta: 2,8 millió forintot.

Támogatás Borsodnak

Minden eddiginél többet, összesen 6,5 milliárd forintot kapott az idén a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területfejlesztési Tanács decentralizált pályázatokra. Az összegből – a pályázók saját pénzügyi forrásait figyelembe véve – több mint 25 milliárd forint értékű fejlesztés valósulhat meg a megyében.

Fejlesztések Makón

A makói önkormányzat 850 millió forint értékű beruházáshoz pályázik támogatásért az *Integrált helyi fejlesztési akciók ösztönzése* című Phare-programnál. A következő két évre vállalt önerő meghaladja a 85 millió forintot. A pályázat a helyi Korona Üzleti és Szolgáltató Központ szálloda-szintjének megépítését, a polgármesteri hivatal épületének rekonstrukcióját, valamint a Petőfi park rehabilitációját tartalmazza.

Lobbi egy autópályáért

Pécs és Eszék lobbizik az 5/C folyosó mielőbbi megépítéséért. Az autópályák építéséhez szükséges előkészületi munkálatok gyorsítását sürgeti a Budapest-Ploce 5/C közlekedési folyosó magyar-horvát szakaszán a két város önkormányzata. Az agglomerációs térségek külgazdaságának emellett égető szükségük van egy újabb tengeri kijáratra, a mediterrán, továbbá a távolkeleti kapcsolatok fejlesztéséhez, a versenyképesség megtartásához. Az 5/C folyosó magyarországi szakaszát képező M6-os autópálya 2007-re kiépül Pécsig. A horvát szakasz

adóerő-képesség a költségvetési évben a települési önkormányzat iparüzési adóalapjának 1,4 százaléka, amely a helyi adó törvényben meghatározott maximális adómérték 70 százaléka.

A jövedelemkülönbségek mérséklésére szolgáló személyi jövedelemadó kiegészítés a 2004. évi költségvetési törvényjavaslat szerint 84,6 milliárd Ft, az előző évitől 5,1 milliárd Ft-tal több. A 2004. évi tervezés során a kiegészítések, beszámítások összegére nem álltak rendelkezésre részletes adatok. A kiegészítésre felhasználható keret ugyanis függ az adóerő-képesség alapján alkalmazható beszámítás összegétől. (A 2003. évi költségvetésben a 102,9 milliárd Ft kiegészítésből 23,4 milliárd Ft-ot (23%) az adóerőképesség alapján érvényesített beszámítás fedezett.) A szankciók alkalmazása alól történő mentesítés a 2004. évi jövedelemkülönbségek mérséklésére rendelkezésre álló források képződését tekintve jelentős kockázatot rejt magában.

Az önkormányzatok szabályozott forrásaira (állami támogatás és személyi jövedelemadó) vonatkozóan a PM és a BM között zajló szakértői egyeztetések eredményeként a két tárca helyettes államtitkárai aláírták a költségvetési tárgyalások alapját képező ún. „pozíciópapír”-t. Ez alapján

a PM 133,8 milliárd Ft-tal javasolta növelni a

helyi önkormányzatok 2004. évi költségvetési támogatását,

amelyből a bérlőpolitikai intézkedésekre 57,7 milliárd Ft szolgált. A BM további 116 milliárd Ft többlettámogatási igényt jelzett a címzett- és céltámogatások – új beruházások indítását szolgáló – növelésére, az EU-s pályázatok saját forrás igényének biztosításához, a helyi tömegközlekedés normatív támogatására és egyéb, az önkormányzatok számára meghatározott kötelezettségekből adódó többletfeladatokra.

A szeptemberben folytatott kormányzati szintű egyeztetések során a PM javaslata szűkült, a közalkalmazottak béremelésére az önkormányzatok nem részesednek támogatásban és 20 milliárd Ft báziscsökkentéssel is számoltak a 2004. évi önkormányzati támogatásoknál. Mindezek eredményeként az önkormányzatok szabályozott forrásainak növekménye 72,9 milliárd Ft-ra csökkent, majd a költségvetési törvényjavaslat benyújtását megelőző egyeztetések hatására 88,9 milliárd Ft-ra emelkedett, báziscsökkentésként csak 10 milliárd Ft-ot érvényesítettek. A költségvetési törvényjavaslat 65. § (4) bekezdése

előírja a területfejlesztéssel összefüggő fejezeti kezelésű fejlesztési támogatások további decentralizálását.

Ennek jogcímeit a törvényjavaslat nem határozza meg. A javaslat szerint felhatalmazást kap a kormány, hogy e fejlesztési támogatások összehangolása és decentralizálása érdekében a fejezetek előirányzataiból a regionális fejlesztési tanácsok döntési hatáskörébe utalandó részt különítse el. Az elkülönített előirányzatok felhasználásának szabályait a kormányrendeletben határozza meg.

A BM kalkulációja, becslése szerint a ténylegesen decentralizálandó, „szabad” (vagyis korábbi évek döntésével nem terhelt) előirányzat összege kb. 40 milliárd Ft lehet. A decentralizáció terén nagyobb eredmények elérésének feltétele, hogy valamennyi tárca érdemben felülvizsgálja központilag kezelt, főként fejlesztési forrásait, illetve kisebb részben működési kiadásait.

A költségvetési törvényjavaslat szerint a helyi önkormányzatok az EU költségvetéséből várhatóan 21,3 milliárd Ft támogatásban részesülnek. Ez egyrészt magában foglalja a már korábban megítélt ISPA-támogatások igénybevételét (11,4 milliárd Ft) szennyvíz- és hulladékgazdálkodási, valamint vízbázisvédelmi beruházásokra. Másrészt becsléssel tartalmazza az új induló beruházásokhoz a Strukturális Alapból várható igénybevétel (9,9 milliárd Ft) a Nemzeti Fejlesztési Terv öt Operatív Programjának keretében, illetve ezen belül túlnyomó mértékben a

Regionális Operatív Program (ROP), kisebb arányban a Környezetvédelem és Infrastruktúra Operatív Program (KIOP), és a Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program (HEFOP) részeként.

Az államháztartási hiány mérséklésének, a közsféra bér- és létszámkorrekciójának költségvetési javaslat szerinti igénye viszont erőteljesen rontja az önkormányzatok pénzügyi kondícióit is.

A közsféra béremeléséhez szükséges pénzügyi fedezetnek csak egy töredéke épült be a támogatásba és a korábbi évek gyakorlatának megfelelően az infláció hatásának kompenzálása elmaradt.

A törvényjavaslat indoklása szerint a 2004. évben a bruttó illetmények a közsféra egészében átlagban 6 százalékkal, az inflációval azonos mértékben emelkednek, a forrást pedig döntő részben szervezési intézkedések teremtik meg. Ezzel összhangban az önkormányzati támogatásokba teljes összegben csupán a polgármesterek béremeléséhez szükséges forrás épült be. A 2003. július 1-jén megvalósított köztisztviselői béremelés 2004. évi hatására, továbbá a tűzoltósági dolgozókéra csak részben, a közalkalmazottakéra pedig nem kaptak fedezetet az önkormányzatok.

A 2003. évi bérikiadásokhoz juttatott kiegészítő támogatás többletkerete, 4 mil-

liárd Ft összeggel beépült a 2004. évi előirányzatok közé.

A főállású és a társadalmi megbízatású polgármesterek bérének, illetve tiszteletdíjának emelésével kapcsolatos 2004. évi többletkiadás a felmérések szerint 7,4 milliárd Ft, amely teljes összegében beépült a támogatások növekményébe.

A 2003. július 1-jén megvalósított köztisztviselői béremelés bér- és járulékvonzata a 2004. évben 9,8 milliárd Ft, amelyből a támogatásnövekmény 5,2 milliárd Ft, a különbség mintegy 4 százalékos létszámcsökkentéssel elérhető megtakarítással azonos.

- Az önkormányzati tűzoltók béremeléséhez javasolt 1 milliárd Ft-os támogatásnövekmény 2 százalékos létszám-megtakarítást feltételez.

- A közalkalmazottak béremelésére többletforrást a javaslat nem tartalmaz. A létszámcsökkentésnek viszont korlátot szab az egészségügy és a szociális ellátás területén a létszámhiány, az oktatási ágazatban pedig az, hogy a pedagógusok kötelező óraszámának változatlanul hagyása esetén a létszámcsökkentéssel elérhető alapilletmény megtakarítást túlóráként kellene kifizetni.

Az önkormányzatok 2004. évben a központi költségvetésből 1220 milliárd Ft-tal részesednek a javaslat szerint, ezen belül tovább nő a

személyi jövedelemadó súlya, miközben az utóbbi 14,5 százalékkal, az állami támogatás, hozzájárulás együttes összege 4 százalékkal bővül az előző évihez képest. Emelkedik ugyanakkor a konkrét feladatokhoz rendelt, felhasználási kötöttséggel engedélyezett előirányzatok aránya (a 2002. évi 20,7%-ról 23,2%-ra).

A személyi jövedelemadó átengedésének mértéke nem változik, viszont a korábbiaknál magasabb arányban vesz részt a normatív hozzájárulások és normatív kötött támogatások finanszírozásában. E forráshoz kapcsolódik a szabályozás legjelentősebb változása is, a jövedelemkülönbségek mérséklésére szolgáló előirányzat felosztása során az adóerő-képesség számítása a társasági adóbevallásból származó információk helyett, az önkormányzatok által tervezett iparüzési adóalap figyelembevételével történik. Ezzel az elosztási rendszer átláthatóbbá válik, ugyanakkor tervezési bizonytalanságot is okoz, hogy az önkormányzatoknak a rendelkezésükre álló, 2002. évre vonatkozó iparüzési adó bevételek alapján kell prognosztizálniuk a 2004. évi adóalap nagyságát, az adózók körében várható változások (megszűnések, új belépések) hatását.

A normatív hozzájárulások és támogatások köre a belépő új feladatok forrásaival bővül, együttes összegük azonban 2 százalékot

Eszékig húzódó részének átadása 2008–2009-re várható. A két autópálya összekötése 2011-ben valósulhat meg.

Továbbfejlesztik a Vásárhelyi-tervet

A Vásárhelyi-terv az elmúlt száz év legnagyobb szabású kelet-magyarországi vidékfejlesztési projektje, amely 170 milliárd forintos beruházással 1,5 millió állampolgár életét teszi biztonságosabbá. A terv továbbfejlesztése ötvözi a nagyvízmeder-rendezést és az árapasztó tározó rendszer kialakítását.

Eszerint a töltésben megfelelő helyeken elhelyezett nagyméretű zsilipek megcsapolják az árhullámok csúcsait, majd az árvizeket síkvidéki tározók tartják vissza az árhullám levonulásáig. A Tisza mellékén harminc tározásra alkalmas helyet vizsgáltak meg, amiből az első ütemben tizenegy tározó megépítését jelelték ki. A vízügyi szakemberek szerint ahhoz, hogy a korábban említett célokat elérjék, másfél milliárd köbméter tározótér fogat megépítése szükséges, megfelelő területi elrendezésben a Tisza mentén. A folyó töltéseinek áthelyezése 633 milliárd forintot, míg visszaka-

nyargósítása 1647 milliárd forintot vett volna igénybe. A töltések elbontása és a visszakanyargósítás a teljes hozzá kapcsolódó infrastruktúra kiváltásával 3223 milliárd forint, míg csak az alapvető infrastruktúra kiváltásával 2686 milliárd forintos beruházási összeget igényelt volna.

Nem a vízpótlásra

A Balaton vízmennyiségének műszaki beavatkozásokkal történő pótlását nem indokolják környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi szempontok – mondta a környezetvédelmi tárca képviselője az Országgyűlés idegenforgalmi bizottságának ülésén. A minisztérium tudományos elemzést végeztetett a Balaton esetleges vízpótlási változataira a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemmel, amely szerint a tó jelenlegi alacsony vízállása a természeti tényezők következménye, ezért a pótlás nem indokolt. A képviselők azonban pártállástól függetlenül úgy vélték, hogy fel kell készülni arra az esetre, ha a vízállás tartósan alacsony marad. A Balaton környékén élők többsége a turizmusból él, ezért nem ártana

alig meghaladó mértékben nő. Az önkormányzati feladatok alapegységéhez rendelt fajlagos összegek ugyanis csak néhány helyen, főként a törvényi kötelezettségből fakadó többletekkel nőnek.

A központosított előirányzatok igénybevételének jogcímei bővültek és együttes összegük – a meghirdetett prioritások érvényre jutását elősegítő források beépülésével – több mint másfélszeresére (64%-kal) nőtt.

Részben megváltoznak az önkormányzati fejlesztések támogatásának formái és azok igénybevételi rendje.

Az EU-alapokra benyújtandó pályázatok saját forrásának megteremtését központi támogatás segítené, a hátrányos helyzetű megyék helyett a felzárkóztatást szolgáló külön támogatást a leghátrányosabb kistérségek kapják, a budapesti 4-es metró építéséhez szükséges 2004. évi állami támogatást a javaslat az önkormányzatok forrásnövekményeként tartalmazza.

A változások együttes hatásaként néhány területen – így különösen a beruházások terén, a szociális ellátórendszerekben, a közigazgatási reform elindításában – érzékelhető pozitív irányú elmozdulás várható. Ugyanakkor a korábban is meglévő önkormányzati feladatok és a rendelkezésre álló források közötti feszültség tovább nő. Az

inflációs hatások ellentételezésének, továbbá a béremelés forrásainak hiányát, a támogatások nagyságrendjének kialakításánál figyelembe vett 10 milliárd Ft-os központi forráscsökkentést tartalékaikból, saját többletbevételeikből az ellátási színvonal sérelme nélkül, változatlan feladatstruktúrában az önkormányzatok jelentős része várhatóan nem tudja finanszírozni.

A normatív költségvetési hozzájárulások 2004. évre tervezett összes előirányzata 3,5 százalékos átlagos növekedéssel 712,7 milliárd Ft.

A többletek döntően szociálpolitikai intézkedésekhez, a szakmai törvényekkel elrendelt többletfeladatokhoz kapcsolódnak, ezáltal a szociálisan rászorulókat juttatásai az öregségi nyugdíj legkisebb összegéhez igazodóan növekednek. A tervezési keretszámot meghaladó ágazati, szakmai elképzeléseket nem vették figyelembe. A központi költségvetési kapcsolatokból származó normatív hozzájárulások, támogatások az átengedett és helyi bevételekkel kiegészítve együttesen nyújtanak fedezetet a feladatok takarékos ellátásához.

A normatív hozzájárulások jogcímenkénti szabályozásának egyszerűsítésére, korszerűsítésére ellenőrzéseink során tett javaslataink – a kötött felhasználás

feloldásával, a vitatott szabályozások korrekciójával – nagy részben figyelembe vételre kerültek a törvényjavaslatban.

A normatív hozzájárulás jogcímcsoportjainak száma az ez évi 26-ról 28-ra nő a javaslat szerint azáltal, hogy az ún. „Egyéb közoktatási feladatokhoz való hozzájárulások” a korábbi egy helyett három gyűjtőcím (a szakmai, a szociális, és differenciált) alá kerültek. A cél szerinti csoportosítást követő tagolás javítja az áttekinthetőséget.

A szociális és gyermekvédelmi ágazat 2004. évi feladataira 167,6 milliárd Ft normatív hozzájárulást tartalmaz a javaslat, ami csak 2,6 százalékkal több mint a 2003. évre jóváhagyott törvényi előirányzat. A szociális intézményekben foglalkoztatottak létszáma általában nem haladja meg a törvény szerinti minimumot, ezért az elvárt létszámcsökkentés megvalósítása kétséges.

Az ágazat normatív támogatása 2004. évi tervezésének feltételeit a szociális törvény kétszeri módosítása során bekövetkezett változások, továbbá a gyermekvédelmi törvény hatályos előírásai határozták meg.

A szűkös tervezési keretszámon belül a szociális alapellátás fejlesztése (a házi gondozói körzet kialakítása, jelzőrendszeres figyelőszolgálat kiépítése a házi segítségnyújtáshoz) kapott prioritást, mivel a szakellátáshoz viszonyítva itt van jelentős

lemaradás. E két feladatra 1,6 milliárd Ft kiegészítő hozzájárulást tartalmaz a javaslat, ugyanakkor ezzel összefüggésben az alaphozzájárulás 0,9 milliárd Ft-tal csökken. A támogató szolgálatok kiterjesztése is folytatódik az alapellátásban. A szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatás kiegészítő hozzájárulásainak 4 jogcíménél a fajlagos központi támogatás csökken.

A szociális szakellátáson belül a hajléktalanok átmeneti intézménye jogcímenél a fajlagos támogatás 30,7 százalékkal, 522 ezer Ft-ra, az előirányzat ezt meghaladó mértékben (35,3%-kal, illetve 435,9 millió Ft-tal) növekszik, tehát nemcsak az ellátás színvonala nő, hanem a fokozódó szükségletek miatt az igénybevevők számának növekedésével is számol a javaslat.

A gyermekvédelmi ágazaton belül új elem a különleges gyermekotthoni ellátás támogatása, amely 1,1 milliárd Ft előirányzattal van tervezve, míg a speciális gyermekotthoni ellátás 2,8 százalékos fajlagos növekménnyel szerény mértékkel bővül. Az otthont nyújtó hagyományos ellátás a fokozatos intézmény-átalakítási kötelezettséghez igazodóan 960 millió Ft-tal mérséklődik.

A gyermekek napközbeni ellátása jogcímen belül a bölcsődei és a családi napközis ellátást változatlan fajlagos támogatás figyelembevételével 2 százalékos

bővüléssel tervezték meg, ahol az előirányzat növekedése 122 millió Ft.

A lakáshoz juttatás és a lakhatás feladataihoz változatlan összegű központi támogatási előirányzat szerepel a javaslatban, amely az infláció miatt a szinten tartást sem biztosítja. Az ágazati minisztérium által a hatályos törvények alapján kimunkált – bérfejlesztés és pénzbeli ellátások nélküli – 11,2 milliárd Ft-os, majd 3,2 milliárd Ft-ra lecsökkentett többlettámogatási igényből csupán 1,9 milliárd Ft lett figyelembe véve.

A speciális alapellátások (falu/tanyagondnoki szolgálat, támogató szolgálat) bővítését, a gondozási központok alapfeladatai ellátását az önkormányzatoknak teljes egészében a saját és átengedett forrásaik terhére kell megoldaniuk, mivel a feladatok törvényi szabályai hatályban vannak, de ezekre a célokra központi támogatás nem jutott.

A rendelkezésre álló keretek nem teszik lehetővé a szociális törvényben 2004. I. 1-jei hatálybalépéssel már jóváhagyott célok teljes körének központi támogatását,

ezért az előterjesztés 103. §-a a vonatkozó szabályok egy része bevezetésének egyéves elhalasztását javasolja:

- az idősek otthonán belüli intenzív gondozási

részleg, gondozási csoport kialakítása,

- a súlyos pszichés tüneteket, magatartászavart mutató személyek speciális intézményének kialakítása,

- a megyei jogú városok alap-, nappali ellátással és átmeneti elhelyezéssel kapcsolatos kötelezettsége,

- a rehabilitációs intézményekre és a nevelési felügyeletre vonatkozó külön szabályok alkalmazása.

A támogatási keretek szűkössége miatt az önkormányzatok a gyermekvédelmi törvényben 2004. évi hatálybalépéssel jóváhagyott ellátási kötelezettségeinek egy része a javaslat (96. § (2) bek., 102. §) szerint 2005. és 2006. évekre halasztódik:

- a gyermekvédelmi ellátások, valamint a gyermekek átmeneti gondozását biztosító ellátások átalakításának határideje,

- a települési, illetve kerületi önkormányzatok lakosságszámtól függő gyermekintézmény (bölcsőde, gyermekek átmeneti otthona, családok átmeneti otthona, gyermekjóléti központ) működtetési kötelezettsége,

- a megyei jogú városokban a gyermekjóléti központ működtetési kötelezettsége,

- a megyei és fővárosi önkormányzat otthont nyújtó ellátási, területi gyermekvédelmi szakszolgálat működtetési, valamint az általuk működtetett intézményeknek az egész megyére kiterjedő ellátási kötelezettsége.

A közoktatáshoz kapcsolódó normatív hozzájárulások

olyan alternatívát felépíteni, amely csökkenti ezt az „egy lábbon állást”.

Kórházfelújítás Szolnokon

Jász-Nagykun-Szolnok megyében jelenleg összesen 6,1 milliárd forint értékű, megyei önkormányzati intézmények korszerűsítését, fejlesztését szolgáló beruházás megvalósításán dolgoznak. A címzett állami támogatást élvező munkák közül kiemelkedik a szolnoki Hetényi Géza Kórház rekonstrukciójának 2,8 milliárd forintos második üteme.

Önfeloszlatás Dadon

Feloszlatta magát a Komárom-Esztergom megyei Dad község képviselő-testülete, miután a felszólítás ellenére sem mondott le posztjáról a társadalmi megbízatású polgármester. A törvények szerint a feloszlatás miatt 75 napon belül időközi választást kell tartani Dadon, addig mind a polgármester, mind a képviselő-testület hivatalban marad.

Életveszélyes iskola

Életveszélyessé vált az iskolaépület Ebesen. Az ok: megcsúszott az 50 évvel ezelőtt – mint most kiderült – tartógerendák nélkül épült tetőszerkezet, aminek nyomán az épület tűzfalaiban 20-20 centiméteres elmozdulás keletkezett. Ebes polgármestere a vis maior keret terhére kezdeményezte az iskola helyreállítását. A 104 gyereket a település más házaiban helyezik el, így tanulmányaikat folytathatják az őszi szünet után.

Hidak az Ipoly fölé

Hidakat szeretnének az Ipoly fölé az érintett térség magyarországi és szlovákiai polgármesterei. Hajdan negyvenhét híd volt a trianoni döntés óta magyar-szlovák államhatárt alkotó Ipoly határszakaszán, ma csak három van, pedig az újjáépítésük egyes szakemberek szerint igen olcsón megoldható lenne.

Segítség a hajléktalanoknak

A hajléktalan emberek megsegítésére készületi szolgálat kezdte meg működését a nyugat-dunántúli régióban, győri székhellyel.

2004. évi előirányzata ténylegesen csak szerény mértékben, 2,1 százalékkal (9,5 milliárd Ft-tal) emelkedik, mivel az előző évi előirányzatok átrendezése miatt a kötött felhasználású támogatásokból 7 milliárd Ft, az OM fejezetből 1,7 milliárd Ft a növekmény. A javaslat egyébként a gyermek- és tanulólétszám csökkenésével és túlnyomórészt változatlan fajlagos támogatásokkal számol.

Az oktatási ágazatban az ellátottak (gyermekek, tanulók) számának csökkenése számottevően nem mérsékli a pedagóguslétszám-igényt, mivel tanév során átszervezésekre a közoktatási törvény előírása szerint nincs lehetőség, a községek kislétszámú iskoláiban pedig a csoportösszevonások nem megoldhatóak. A közoktatási törvény meghatározza a minimálisan szükséges technikai létszámot, amellyel az intézmények jelenleg sem rendelkeznek. Ezen okok miatt

a létszámcsökkentési elvárást az ágazatban nem lehet maradéktalanul teljesíteni, így a tényleges fajlagos költségek jelentősen növekednek.

A normatív hozzájárulás jogcímenkénti előirányzatai a 2003. évi fajlagos értékkel kerültek kialakításra, az ellátotti létszám 0,5 százalékos csökkenését figyelembe véve. A közoktatásról szóló tör-

vény Országgyűlés által elfogadott 2004. évi többletfeladataira 1,7 milliárd Ft épült be, amely biztosítja az egyéni foglalkozások időkeretének 1 százalékos növelését, valamint a nyelvi előkészítő tanfolyamok belépését.

A javaslat 60. §-a 3 900 Ft/fő/hó-ról 4 400 Ft-ra növeli a 2004/2005-ös tanévtől a pedagógusok kiemelt munkavégzésért járó kereset-kiegészítését. A 480 millió Ft-ot kitevő összeg 2004. évi vonzata nem jelent meg az alapszabványokban.

A javaslat 89. §-a módosítja a közoktatásról szóló törvény 118. § (4) bekezdésében meghatározott garanciát, amelynek mértéke 90 százalékról 80 százalékra csökken. A normatív hozzájárulások és támogatások együttes összegének el kell érnie az előző évi normatív hozzájárulások és támogatások együttes összegét.

Új ellátásként, de a meglévő jogcímenek belülről jelenik meg a 2004/2005-ös tanévtől:

- a különleges gondozás keretében nyújtott ellátás jogcímen belül a „Gyógy-pedagógiai neveléshez visszahelyezettek utáni hozzájárulás” (150,5 millió Ft),
- a bentlakásos közoktatási intézményi ellátáson belül a „Hátrányos helyzetű tanulók Arany János Tehetséggondozó Program” kollegiumi támogatása (34,7 millió Ft),
- a személyiségfejlesztő,

tehetséggondozó, felzárkóztató oktatás támogatása (51 millió Ft)

- a nem magyar állampolgár tanköteles tanulók magyar nyelvű oktatásának támogatása (4,3 millió Ft),
- a nyelvi felkészítő évfolyamok indítása (330 millió Ft).

Az iskolai szakmai gyakorlati képzés normatív hozzájárulása 2004. évtől átalakul. Az önkormányzatok a normatíva összegének 140 százalékát igényelhetik az első szakképzési évfolyamon szervezett szakmai gyakorlati képzés után, míg a normatíva 60 százalékát azon szakmai képzések esetében, amikor az OKJ-ben meghatározott évfolyamok száma legalább kettő és fél. A hozzájárulás 20 százalékát igényelheti az az önkormányzat, amelyik nem az általa fenntartott létesítményben szervezte meg a szakmai gyakorlatot. Ezzel együtt az iskolai szakképzésre (szakmai gyakorlati képzés) javasolt összes előirányzat az előző időszakhoz képest 191 millió Ft-tal csökken.

Az egyéb közoktatási hozzájárulások közül a szociális jellegű kiadások – a gyermek-, tanuló étkeztetés és a tanulók tankönyvellátása – támogatása növekszik legdinamikusabban, ahol a többlet – a szerkezeti változások kiszűrésével – 9,4 milliárd Ft-ot (36,9%-ot) tesz ki. A valós növekmény ennél kevesebb az étkeztetés 2003. évi többcsatornás finanszírozása miatt.

Az óvodában, iskolában, kollégiumban szervezett étkeztetéshez való központi hozzájárulás 6,1 milliárd Ft-tal (29,2%-kal) nő összességében, amely döntően az ingyenes étkeztetés éves szintre hozásával, a kollégiumban szervezett nem kedvezményes étkeztetés kiterjesztésével, valamint az áfa emelésével függ össze.

A tanulók tankönyvtámogatása az ingyenes tankönyvellátás kiterjesztésével összefüggésben 3,3 milliárd Ft-tal nő.

Az egyéb közoktatási szakmai feladatoknál a 3. számú mellékletben kimutatott növekmény látszólagos, mivel – az OM fejezetből érettségi és szakmai vizsgáztatásra átvett 1,7 milliárd Ft, és a diáksporthoz kötött felhasználású 1,6 milliárd Ft-os támogatása 2003-ban is ugyanezt a célt szolgálja – a báziskorrektíót elvégezve nincs valós növekmény.

A közművelődési feladatokra a 2003. évi előirányzatot biztosítja a központi költségvetés a 2004. évre is.

Az igazgatás, sport, kommunális területen a támogatások 3,3 százalékos növekménye 2,1 milliárd Ft. A körzeti igazgatási feladatok növekménye 9,2 százalékos, ami az okmányirodákhoz és a gyámhatósági feladatok bővüléséhez kapcsolódik. Az átlagos mértéket meghaladóan nő a települési, valamint a megyei igazgatási és sportfeladatok támogatása. A társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szem-

pontból elmaradott, súlyos foglalkoztatási gondokkal küzdő települési önkormányzatok kiadásaihoz történő hozzájárulás az érintett települések számához igazodóan 10 százalékkal csökkent.

A kötött felhasználás normatív támogatások 2004. évi előirányzata 117,7 milliárd Ft, amely összességében az előző évhez képest 2,8 százalékos csökkenést jelent.

Ezen belül az oktatási ágazatban 34,6 százalékos a csökkenés, a szociális támogatások előirányzata 4,1 százalékkal, az önkormányzati hivatásos tűzoltóságoké 3,7 százalékkal, a lakossági folyékony települési hulladékgyűjtés és ártalmatlanítás támogatása 7,3 százalékkal nő. (A szerkezeti változás kiszűrésével az itt maradó feladatokra 2,7 százalékkal jut több, mint a 2003. évi eredeti előirányzat.)

A támogatások jogcímenkénti szabályozásában kisebb módosulásokra, szerkezeti változásokra kerül sor, egy új jogcím (minőségfejlesztési feladatok) lép be, három jogcím (a rászorultsági alapon járó kiegészítő támogatás ingyenes étkezéshez, tanulók tankönyv vásárlása, diáksporthoz) az előterjesztés szerint szabad felhasználásúvá válik.

A közoktatási célú normatív előirányzati összegének 34,6%-os csökkentése a szerkezeti változás miatt látszólagos, az itt maradó fel-

adatoknál 2,1 százalékos a növekedés. A várható pedagóguslétszámra alapozva 1,1 százalékkal csökken a pedagógusok szakkönyvvásárlásának támogatása. A pedagógus szakvizsga és továbbképzés támogatása 14 500 Ft-ról 15 000 Ft/fő-re változik.

Az új jogcímként belépő minőségfejlesztési feladatokra 400 millió Ft előirányzatot tartalmaz a javaslat, amely az intézményi minőségfejlesztéshez a 2004/2005-ös tanévnnyitó pedagóguslétszámára biztosít támogatást.

Korábbi észrevételeink ellenére nem egyszerűsödnek a pedagógus-szakvizsga és továbbképzés, valamint a pedagógusok szakkönyv vásárlása támogatásának kormányrendeletekben meghatározott jogosultsági és elszámolási feltételei.

A szociális és gyermekvédelmi ellátásokhoz nyújtott központi támogatások 75,6 milliárd Ft-os előirányzata az előző évhez képest 4,1 százalékos növekedést mutat. Ezen belül a közcélú foglalkoztatás támogatása 16,3 százalékkal, az egyes jövedelemplótló ellátásoké csupán 1,4 százalékkal nő, a szociális továbbképzés és szakvizsga támogatása pedig azonos a 2003. évi előirányzattal. Az egyes jövedelemplótló ellátások köre 2004. évben nem változik, és nem várható az ellátottak számának csökkenése sem. Ezért véleményünk szerint az 1,4 százalékos előirányzat

A regionális diszpécserközpont az utcai szociális munkát koordinálja Győr-Moson-Sopron, Vas és Zala megyében. A közterületeken élőkkal kapcsolatos lakossági bejelentéseket a nap 24 órájában fogadják.

Tehermentesítik a tizes utat

Elkerülő út épül Tát és Tokod között, amely a 10-es számú főutat tehermentesíti. A létesítendő 117-es számú főút egyben árvízvédelmi fővédvonal szerepet is betölt majd; a csaknem 5 kilométeres szakasz 3,9 milliárd forintba kerül.

Új választás Demecseren

A megismételt demecseri polgármester-választáson a baloldal jelöltje, Kiss Gyula győzött. Az eredménye is bizonyítja, hogy az első szavazáson sem történt voksolást befolyásoló kampánysértés – mondta *Tukacs István*, az MSZP Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei elnöke. A bíróság által megsemmisített október 19-ei választáson kapott 1547 szavazattal szemben, a megismételt szavazáson ugyanis Kiss Gyulára még többen, 1617-en voksoltak. Az állítólagos életveszélyes fenyegetés

miatt visszalépett másik jelölt Fáky Lászlóné (Fidesz) – az elhunyt polgármester özvegye – az első körben 1024 voksot kapott. *Lendvai István*, az SZDSZ nyírségi elnöke úgy vélte: a megismételt választás a demokrácia és az összefogás győzelme is volt Demecseren.

Szemléletváltás a környezetvédelemben

Új szemlélet kell ahhoz, hogy az ország megoldhassa a hulladékproblémát – mondta a környezetvédelmi miniszter a parlamentben, egyik napirend előtti felszólalásában. Magyarországon 460 kilogramm települési hulladék jut egy főre. Az egy év alatt keletkező 23 millió köbméter települési hulladék kilenc emelet magasan borítaná be a Margitszigetet – hangoztatta *Persányi Miklós*. *Turi-Kovács Béla* (Fidesz) közölte: az Európai Unió legutóbbi országjelentésében sárga lapot kapott a magyar környezetvédelem is.

A 2003-as és a 2004-es költségvetés miatt aligha teljesülhetnek a környezetvédelmi tárca tervei. Megfelelő források nélkül a helyi önkormányzatok sem tudják megoldani a hulladékgazdálkodás gondjait.

bővülés nem lesz elég az önkormányzatok támogatási igényének kielégítésére. Az előirányzat felülről nem korlátos, így az önkormányzatok havi igényei maradéktalanul kielégíthetőek.

A helyi önkormányzati hivatásos tűzoltóságok normatíva rendszere és támogatási szabályai nem változtak, a kapcsolódó előirányzatok átlagosan 3,7 százalékkal (egymilliárd Ft-tal) növekszik. A személyi juttatások (illetménykiegészítés, veszélyességi pótlék változása miatt), a speciális műszaki felülvizsgálat, továbbá az üzemeltetési kiadások jogcímeinél 4–5 százalékkal nő a fajlagos támogatás, míg a felújítás, karbantartás előirányzatainál a 2003. évi szinten van tervezve a központi forrás. Az előzőekből adódóan a dologi kiadásokat érintő támogatások nem, vagy az inflációs mérték alatt növekednek.

A lakossági folyékony települési hulladék támogatási előirányzata 7,3 százalékkal növekszik annak érdekében, hogy a szolgáltatás árnövekedése ne, vagy csak mérsékelten érintse a lakossági térítési díjakat. A fajlagos támogatás a későbbi felmérés szerinti mennyiségtől függően alakul ki.

A helyi önkormányzatok kiemelt fontosságú beruházási feladataihoz a törvényjavaslatban a 2004. évre 64,2 milliárd Ft központi támogatást terveznek címzett- és

céltámogatás formájában, amely a 2003. évi 56,5 milliárd Ft-hoz viszonyítva nominálisan jelentős, 13,6 százalékos növekedésnek felel meg.

Ezen megemelt, 2004. évi javasolt előirányzat az új címzett- és céltámogatásokra az előző évi 9 milliárd Ft-tal szemben 14,1 milliárd Ft-ot biztosít. (Ezt 2004-ben is növelheti az évközi lemondásokból felszabaduló előirányzat.)

A folyamatban lévő beruházások 2004. évi címzett- és céltámogatási szükséglete 50,1 milliárd Ft-ot kötele a javasolt előirányzatból. Meghatározó a 2003. évben indított új címzett beruházások (21,8 milliárd Ft) és céltámogatások (7,0 milliárd Ft) 2004. évet érintő determinációja. Ebben számottevő mértékű a beindított vízgazdálkodási, ezen belül a szennyvízcsatornázást és -tisztítást szolgáló beruházások 2004. évet érintő címzett- és céltámogatási kötelezettsége (14,1 milliárd, illetve 12,8 milliárd Ft).

A Belügyminisztérium által készített és a kormány részéről szeptemberben megtárgyalt előterjesztés szerint a helyi önkormányzatok 2004. évi címzett beruházási koncepcióinak támogatási igénye növekedett, meghaladta a 2003. évit. A szakminisztériumok késve, a 2003. VI. 22-ei határidőt követően küldték meg a BM-nek a 2004. évi címzett beruházási koncepciókra

vonatkozó rangsorolt javaslatokat. (Az 528 db koncepció beruházási összköltsége 641 milliárd Ft, címzett támogatás igénye 507 milliárd Ft volt.)

A kormány-előterjesztésben javasolt 73 db, 77,3 milliárd Ft összköltségű beruházás címzett támogatás szükséglete 62,4 milliárd Ft (2004. évre 8,0 milliárd Ft, 2005-2006. évekre 25,0-26,7 milliárd Ft, ezt követő években 2,7 milliárd Ft).

A 2004. évi új induló címzett beruházások koncepciók szerinti támogatási igénye a 2003. évi új címzett beruházások összes támogatását 8,2 milliárd Ft-tal haladja meg. A jövő évben induló címzett beruházások támogatásának 2004. évi üteme pedig 3,3 milliárd Ft-tal magasabb a 2003. évi új címzett beruházások első évi támogatási üteméhez képest.

Az elutasításra javasolt beruházások alapvetően a szűkös központi források miatt nem támogathatók. A támogatásra javasolt igények nagyobb része az egészségügyi, a vízgazdálkodási és az oktatási ágazatban szerepel. A javaslat kialakításakor – többek között – érvényesített szempontok: a vízgazdálkodási fejlesztések közül a szennyvízberuházásokat a céltámogatás is segíti, így a „humán” fejlesztéseket a címzett támogatásoknál előnyben részesítették; a javasolt beruházásoknál az összköltség mérséklése, a műszaki tartalom egyidejű csökkentésével;

minden megye és a főváros legalább két, vagy több önkormányzata részesüljön címzett beruházásban.

A Magyar Köztársaság 2001. és 2002. évi költségvetéséről szóló 2000. évi CXXXIII. törvény a 2002-2004. évekre pontosította a helyi önkormányzatok címzett- és céltámogatási rendszeréről szóló – többször módosított – 1992. évi LXXXIX. törvényben (Cct.-ben) a támogatható célok körét, s a támogatások igénybevételének feltételeit is. E célok alapvetően tükrözik a szükségleteket.

A támogatható célok – többek között – elősegítik: kiemelten a nagy költségigényű szennyvízelvezetés és -tisztítás fejlesztését, jelezve a törekvésünket – az EU-csatlakozás követelményeivel is összhangban – a közműolló zárására, az elvezetett szennyvizek növekvő arányú tisztítására; a korszerű térségi szilárd hulladékkezelő rendszer építését; a kiemelt fontosságú egészségügyi, fekvőbeteg ellátási-, a szociális, közoktatási és kulturális feladatok beruházás jellegű tárgyi feltételeinek javítását.

Egyes területeken a fejlesztéseknél további széleskörű, jelentős szükségletek jelentkeznek. (Például a KSH adatai szerint: 2001-ben országosan a szennyvízcsatorna-hálózatba bekapcsolt lakások aránya 53,5 százalék, ezen belül a fővárosban 92,6 százalék volt; a tartós bentlakásos szociális intéz-

ményekben a 10 ezer lakosra jutó ellátottak száma lényegesen növekedett, az 1993. évben 48 fő, 2000-ben 62 fő, a 2001. évben pedig 64 fő volt, ennek ellenére az elhelyezésre várók száma mégis jelentősen emelkedett, létszámuk 1993-ban 5,4 ezer fő, 2000-ben 11,8 ezer fő volt (az) utóbbiak közül 46,7 százalék legalább egy éve várakozott).

Az önkormányzatok a központi költségvetési kapcsolatokból származó források növekményének közel egyharmadát (30,1%-át) a felhasználási kööttséggel járó központosított előirányzatként kapják.

A többlet csaknem teljes egésze az új feladatokkal kapcsolatos, a meglévők több mint kétharmadának (16-ból 11-nek) az előirányzata nem nő.

A 2003. évi költségvetésben is szereplő támogatások közül számottevően (1 milliárd Ft-tal) a létszámcsökkenéssel kapcsolatos kiadásoké (5. számú melléklet 10. sorszám) növekedett. Az előirányzat azonban tömeges létszámcsökkenés esetén várhatóan így sem fog fedezetet nyújtani a beérkező igényekre. A korábbi gyakorlattól eltérően ugyanis az önkormányzatok az OEP által finanszírozott körbe tartozó létszámleépítés esetén is e keretből igényelhetnek támogatást. Az előirányzat azonban felülről nyitott a költségvetési törvényjavas-

lat szerint, ezért a jogos igények kielégíthetőek lesznek.

Az új támogatási formák közül a javaslat 5. számú mellékletében a 18. sorszámmon szereplőnek a bevezetéséről az Országgyűlés a 2003. évi költségvetési törvényben döntött. Azok az önkormányzatok igényelhetik vissza a jövedelemkülönbség mérséklésére 2003. évben elvont központi források legfeljebb 25 százalékát, amelyek azt saját forrásból megvalósuló fejlesztésre fordították.

A további új címek közül az európai uniós fejlesztési pályázatok saját forrásainak kiegészítésére (19. sorszám) és a kistérségek támogatására (20. sorszám) szolgáló előirányzatok igénybevételi szabályai nem kellelően meghatározottak. Az EU-s fejlesztésekkel összefüggő támogatásból – az 5. számú mellékletben szereplő leírás szerint – hozzájárulás adható a saját forrás kiegészítéséhez. A normaszöveg a hozzájárulás mértékét, továbbá a keretet meghaladó igény esetére a kielégítés, illetve az odaítélés sorrendjét nem rögzíti. A kistérségek támogatására szolgáló előirányzat igénybevételi szabályaiból nem állapítható meg, hogy a források mekkora hányada szolgál a fejlesztések ösztönzésére, továbbá a működési költségekre, illetve a felmerült kiadások milyen mértékben támogathatók.

A 2003. évi költségvetésben szereplő támogatások

Többet kapunk, mint adunk

A különböző uniós támogatásokból 2004-ben 165 milliárd forinttal számolhat a magyar költségvetés. Ennek felhasználásához összesen 71,5 milliárdra lesz szükség, amit a költségvetés biztosít. A 165 milliárd mellett jövőre további 43,9 milliárdot lehet szabadon felhasználni, abból amit az EU visszatul Magyarország számára – mondta *Banai Péter Benó*, a pénzügyi tárca osztályvezetője a parlament integrációs bizottságában. A költségvetésen kívül még 106 milliárd forint EU-forrás áll rendelkezésre, amely a gazdákhoz kerül agrárpiaci támogatások, közvetlen termelői juttatások és belső politikák jogcímen. A magyar költségvetés 2004-ben 122 milliárd forinttal járul hozzá az EU költségvetéséhez, így a pénzügyi szaldó kedvező.

A BM-fejezetében 9,4 milliárd forintos kiadási összeg van arra, hogy amennyiben az önkormányzatok nem tudják letenni a szükséges önerőt uniós támogatású projektjeikhez, azt a központi költségvetésből tudják kifizetni. Hiányzik az uniós agrártámogatások nemzetközi kiegészítése – állítja a

Fidesz. Azaz, szerintük a költségvetésben nincs meg a támogatások kifizetéséhez szükséges 30 százalékos nemzeti kiegészítés. A mezőgazdasági bizottság legutóbbi ülésén a kormány képviselői közölték, hogy a gazdálkodóknak juttatandó kiegészítésnek jövőre csak maximum a 10–30 százalékát, azaz az össz-támogatás 3–9 százalékát tudják kifizetni.

EU-országjelentés a területfejlesztésről

Pozitívan fogalmaz a magyarországi regionális politikáról és a területfejlesztésről az Európai Unió országjelentése – vélte Kovács Flórián László, a Miniszterelnöki Hivatal (MeH) Nemzeti Területfejlesztési Hivatalának elnöke. A jelentésből idézve utalt arra, hogy lényegében teljesítettük a területi szervezéssel, a programozással kapcsolatosan előírt feltételeket. Most arra kell koncentrálnunk, hogy jól előkészített projekteket hozzunk létre és ezeket jól működő monitoring rendszerrel vessük össze. A kormányzat a területfejlesztési törvény módosítási javaslatához becsatolja a decentralizálható források lehetőségét is – hangozott el. Mintegy

igénybevételi szabályai közül csupán a belső ellenőrzési társulásoké (13. sorszám) változik. Az első év (2003.) tapasztalatai alapján indokoltá vált a szabályok enyhítése, a feltételeknek megfelelő társulások számának bővítése. (A 2003. évi támogatás elsőütemű igénylése alkalmával a költségvetési törvényben meghatározott feltételeknek csupán 8 társulás felelt meg, s a 100 millió Ft-os keretből 12,6 millió

tonként kifizethető összeg felső határát 80 ezer Ft-ról 100 ezer Ft-ra növeli.

A működésképtelenné vált helyi önkormányzatok kiegészítő támogatása a 2003. évi 13 milliárd Ft-ról 13,5 milliárd Ft-ra nő.

A javasolt növekmény teljes összege az önhibájukon kívül hátrányos helyzetű önkormányzatok kiegészítő tá-

támogatási igény nagyobb mértékű emelkedése várható. A területi kiegyenlítést szolgáló fejlesztési célú támogatás és céljellegű decentralizált támogatás javasolt előirányzata a 2003. évi 10,6 milliárd Ft-tal azonos.

A céljellegű decentralizált támogatáson belül a felhalmozási és „vis maior” célokot szolgáló javasolt összeg 6,5 milliárd Ft, amely meg-egyezik a 2003. évi elő-

Megnevezés	2003.		2004.		2004/2003 %
	millió Ft	megoszlás %	millió Ft	megoszlás %	
Külön feltétel nélkül (10%)	101 275,0	25,0	115 974,1	25,0	114,5
Normatív módon felosztottmegyei önk-i részesedés	23 307,3	5,8	24 267,0	5,2	104,1
állami hj-ok fedezete (3+8.sz.melléklet)	201 017,3	49,6	239 055,4	51,6	118,9
Jövedelemkülönbségek mérséklése (4.sz.melléklet/III.)	79 500,4	19,6	84 600	18,2	106,4
Mindösszesen	405 100,0	100,0	463 896,5	100,0	114,5

Ft-ot osztottak fel.) A 2004. évre beterjesztett törvényjavaslat ezért a meghatározott feltételek közül

- a társulásban résztvevő önkormányzatok számát a korábbi 10-ről 7-re, a költségvetési szervek számát 30-ról 20-ra csökkenti, ugyanakkor
- a foglalkoztatott belső ellenőrök személyi juttatásaira és járulékaira vizsgálá-

mogatási keretét bővíti. A javasolt többlet (4,3%) azonban itt sem éri el a tervezett infláció mértékét. Az önkormányzatok költségvetési kapcsolataiból származó források nagyságrendjének kimunkálása során feltételezett takarékosági intézkedések esélye viszont e támogatással érintett körben a legkisebb, ezért a jogos

irányzattal. Ebből 6,3 milliárd Ft a címzett és céltámogatásról szóló törvény (Cct.) előírása szerint normatív alapon oszlik meg a megyék és a főváros között. A „vis maior” esetekre fenntartott központi tartalék 243,9 millió Ft. A korábbi években a költségvetési törvények alapján az ország gazdaságilag – az egy főre jutó bruttó hazai

termék (GDP) tekintetében – legkedvezőtlenebb helyzetben lévő megyéi (a 1997–1999. években három, a 2000–2002. években öt, 2003. évtől pedig hét megye) fejlesztésére, és 2000. évtől, illetve 2003. évtől kiemelten e megyék elmaradott térségeinek felzárkóztatására többlettámogatás állt rendelkezésre.

A 2004. évtől a javasolt előirányzat rendeltetése nem az említett hét megye felzárkóztatásának, hanem a 42 leghátrányosabb helyzetű kistérség felzárkóztatásának, fejlesztésének elősegítése. E kistérségek többsége az említett hét megyében található. A támogatási konstrukció módosítása célszerűnek tekinthető.

A költségvetési törvényjavaslat 65. § (1) alapján a kormány felhatalmazást kap, hogy a leghátrányosabb helyzetű térségek és kistérségek felzárkóztatásának gyorsítása érdekében az érintett tárcáktól 8,7 milliárd Ft-ot, a Munkaerőpiaci Alapból 0,8 milliárd Ft-ot átcsoportosítson a Miniszterelnökség fejezetbe. Az átengedett bevételek köre és azok átengedésének mértéke nem változik.

Az önkormányzatokat a 2003. évhez hasonlóan a személyi jövedelemadó 40 százaléka, a gépjárműadó 100 százaléka illeti.

A törvényjavaslat mindkét adónemből jelentős bevétel-növekménnyel számol. Ez azonban az önkormányzatok

pénzügyi kondícióit, mozgásterét nem javítja, mivel a teljes növekmény szükséges a központilag meghatározott feladatok finanszírozásához.

A településen élő lakosság által befizetett személyi jövedelemadóból az önkormányzatok együttesen közel 464 milliárd Ft-tal részesednek, amely a 2003. évi összeget 14,5 százalékkal haladja meg. Az átlagot meghaladó mértékben (18,9%) nő a normatív feladatokhoz rendelt adó, amely így az összesnek több mint felét teszi ki. A tervezett inflációtól elmaradó mértékben (4,1%) nő a megyei önkormányzatok személyi jövedelemadó részesedése, ezen belül csak jelképesen emelkedik a megyék részére tételesen meghatározott (0,7%) és az ellátottak utáni összeg (1,7%).

A jövedelemkülönbségek mérséklésére javasolt összeg 6,4 százalékkal haladja meg a 2003. évit. Az önkormányzati forrásszabályozás leglényegesebb változásaként módosult az összeg felosztásának alapjául szolgáló adóerő-képesség számításának módja. A korábbi bonyolult képlet segítségével korrigált APEH-adat helyett az önkormányzatok maguk munkálják ki és jelzik az iparüzési adó 2004. évi várható adóalapját, amelynek egységesen 1,4 százalékat veszi figyelembe a javaslat az adóerő képesség kiszámításához.

Az egyszerűbb, s az általuk átláthatóbb számítási módhoz azonban az önkor-

mányzatoknak a rendelkezésükre álló hiányos információk (2002. évről szóló adóbevallások és a tervezés időpontjáig bejelentett változások) alapján kell prognosztizálniuk a várható éves nagyságrendet, miközben a kapott kamatok és kamatjellegű bevételek egy részével az adóalap is szűkül. A kormány erre tekintettel a bevezetés évében a jogosulatlan igénybevétel miatti kamatfizetési kötelezettség alól mentesítést javasol.

Az önmagában korrekt és helyes kezdeményezés azonban azzal a veszéllyel járhat, hogy különösen a jelentős nagyságrendű iparüzési adóval rendelkező önkormányzatok alábecsülik a várható összeget, szűkítve ezzel az elosztható források nagyságát. Az éves elszámolást követő befizetési kötelezettség előírása révén ezek az összegek (a fejlesztésre felhasználható 25% kivételével) visszakerülnek a központi költségvetésbe, de nem jutnak el azokhoz az alacsony adóerő-képességgel rendelkező önkormányzatokhoz, amelyeknek a jövedelmi helyzetét lennének hivatottak javítani.

A gépjárműadóból származó bevételek tervezett 27 százalékos növekedése (8,1 milliárd Ft) az önkormányzatok változatlan 100 százalékos részesedése, a betervezett gépjárműadó törvényben meghatározott adómérték mellett reálisnak tekinthető. Az adó eddig az önkormányzatok döntésétől függően a

50–52 milliárd forint olyan forrást tártak fel ugyanis, amit területfejlesztési célra lehetne decentralizálni.

A hivatal elnöke bízik abban, hogy a jövő év első negyedében döntés születik arról, változzon-e a regionális beosztás. Egy kérdésre válaszolva elmondta: az Európa Pályázat-előkészítő Alaphoz (PEA) beérkezett mintegy 3200 pályázat fele a regionális operatív programhoz kötődik. A hivatal szeretné, ha nem aprózódnának el a pályázat-kidolgozásra szánt források, ezért regionális operatív programhoz kötődően mintegy 150-200 projekt kidolgozására látnak lehetőséget. A hivatalon belül a regionális operatív programirányító hatóság megalakult, és így januárban már fogadni tudnák a kidolgozott pályázati projekteket.

Városvezetők a tömegközlekedés támogatásáért

A tömegközlekedés fejlesztésére több tízmilliárd forint támogatásra számít Budapest az Európai Unió strukturális alapjából a 2007–2013 közötti időszakban. *Demszky Gábor* főpolgármester és *Keller Fabienne*, Salzburg polgármestere Budapesten nyilatkozatot írt alá,

melyben közölték: „fontosnak tartjuk, hogy az EU sokkal nagyobb figyelmet szenteljen a nagyvárosok sajátos problémáinak, így a tömegközlekedés és a városrehabilitáció kérdéseinek”. A politikusok szükségesnek tartják, hogy a speciális városi problémák megoldására az EU a 2007–2013 közötti költségvetési időszakban forrásokat irányozzon elő a strukturális alap megreformálásával.

A nyilatkozatot eddig a párizsi, a berlini, a varsói, a milánói és az amsterdami városvezetők látták el kézjegyükkel. A városvezetők aláírtak egy másik nyilatkozatot is, amelyben 22 közép-európai nagyvárossal együtt kezdeményezik, hogy az EU jövőbeni alkotmányos szerződése ismerje el a nagyvárosok „alapvető szerepét” az Unióban. Az ügynevezett „Strasbourg-i Klub”-ba tömörült polgármesterek továbbá kívánatosnak tartják, hogy a leendő tagországok városaiba is települjenek EU-irodák, uniós szervezetek.

Demszky elmondta: az uniós forrás segítségével szeretnék megoldani a tömegközlekedés gépjárműparkjának cseréjét, a villamospályák felújítását, valamint az 5-ös metró megépí-

gépjármű súlyától függően 100 kg-onként 800 és 1000 Ft lehetett, a 2004. évben egységesen 1200 Ft adótétel alkalmazása lesz kötelező. A gépjárműadó-bevételeknek a központilag meghatározott feladatok forrásaként történő figyelembevétele miatt a többletbevétel várhatóan nem növeli az önkormányzati kezelésben lévő utak fenntartására fordítható forrásokat, nem járul hozzá a közlekedési feltételek javításához. A 2004. évi költségvetés tervezése keretében

a helyi önkormányzatok költségvetési mérlege alapján a tárgyévi bevételek a 2003. évi országgyűlési előirányzathoz viszonyítva 5,2 százalékkal nőnek, amely nem éri el az infláció várható 5,5-6 százalékos mértékét.

A bevételek tervezett növekményének 41 százaléka (36,2 milliárd Ft) a saját folyó bevételek (helyi adók, illetékek) és a gépjárműadó emeléséből, illetve fejlesztésekre átvett pénzeszközökből, hitelfelvételből várható a számítások szerint. Ugyanakkor az intézményi működési bevételek összege 2004. évben az előző évi országgyűlési előirányzathoz viszonyítva várhatóan 6,5 milliárd Ft-tal csökken, amely összefügg a közoktatásban az ingyenes étkeztetés kiterjesztésével, valamint a benyújtott áfa törvény módosításban szereplő áfa mentességi sza-

bályok bevételekre gyakorolt hatásával.

Az áfatörvény tervezett módosítása megszünteti a helyi önkormányzatok és a felügyeletük alá tartozó költségvetési szervek adóalanyiságát a közhatalom gyakorlásával végzett tevékenység, és olyan tevékenység gyakorlása tekintetében, amelyre külön törvény rendelkezései alapján koncessziós szerződést lehet kötni. Nem minősülnek adóalanyoknak az önkormányzatok és költségvetési szervek akkor sem, ha a gazdasági tevékenységükből származó bevétel jelentéktelen, nem haladja meg az alanyi adómentesség választására jogosító – 2004. évben 4 millió Ft-ban tervezett - értékhatárt.

A helyi adók tervezett 4,3 százalékos (14 milliárd Ft összegű) növekedése – figyelembe véve az iparüzési adóalapot szűkítő helyi adótörvény módosítását, és az iparüzési adómérték maximumhoz közeledő kihasználását – reálisnak és teljesíthetőnek ítélték.

A helyi adóztatásban rejlő lehetőségek kihasználása a jelenlegi feltételek mellett nem biztosít számottevő pótlólagos forrást a települési önkormányzatoknak.

A helyi önkormányzatok 96 százaléka alkalmazott, illetve vezetett be valamilyen típusú helyi adót 2003. évben, s csupán 105 kis te-

lepülés nem élt ezzel a lehetőséggel. Az összes helyiadó-bevétel 85 százaléka származik iparüzési adóból.

Az illetékbevételek tervezett 25 százalékos (11,2 milliárd Ft összegű) növekedését az ingatlanforgalom várható alakulása, az illetéktörvény javasolt módosításai nem támasztják alá megnyugtató módon. Az ingatlanforgalom idei évhez hasonló felfutása ugyanis nem valószínűsíthető. A törvényt módosításból származó többletek pedig a PM számításai szerint:

- a gépjárműszerzés illetékének 13 Ft/cm³-ről 15 Ft/cm³-re, illetve ingyenes szerzés esetén ennek kétszeresére történő emeléséből várható többletbevétel 2,4 milliárd Ft;
- az öröklési, ajándékozási illeték tervezett progresszív kulcsainak alkalmazása miatt várható többletbevétel 0,5 milliárd Ft;
- ingatlanpiaci árváltozás, ingatlanforgalom növekedése miatt prognosztizált többletbevétel 6 milliárd Ft.

A helyi önkormányzatok a beszedett illetékekből 50 százalékban részesednek, így a várható bevételi többletük – a fentiek alapján – 4,4 milliárd Ft. A helyi önkormányzatok illetékbevételeiből való részesedése 2003. I-VIII. hónapban összesen 32,4 milliárd Ft volt, a számításokban a várható illetékbevételeket 52,5 milliárd Ft-ban prognosztizálták, amely a 2002. évi tényleges bevételt 32 százalékkal (12,7 milliárd Ft-tal) haladja meg, realizálása bizonytalan.

A felhalmozási és tőke jellegű bevételek 3 százalékos tervezett növekedése (6,3 milliárd Ft) egyrészt az értékesíthető önkormányzati vagyron csökkenése, másrészt a tervezett európai uniós támogatások lehívhatóságának függvényében (e támogatásoknál érvényesülő utófinanszírozás miatt) kellően óvatos becslésnek tekinthető. A központosított előirányzatok között szereplő 9,4 milliárd Ft-ból igényelhetnek az önkormányzatok támogatást az uniós fejlesztési pályázatok saját forrás biztosításához. A támogatás igénylésének, döntési rendszerének feltételeiről csak 2004. január 31-ig jelentetnek meg tájékoztatót. A keret teljes felhasználása a számításokban szereplő 21,3 milliárd Ft-ot meghaladó támogatás igénybevételére biztosít lehetőséget.

Az államháztartáson belüli átutalásokból származó bevételeknél a 2004. évben a tervezet 3 milliárd Ft csökkenéssel számol az előző évi országgyűlési előirányzathoz viszonyítva. E bevételek 94 százalékát jelentő, az Egészségbiztosítási Alaptól átvett pénzeszközök az előző évvel azonos, 344,8 milliárd Ft összegben szerepelnek a mérlegben. Amennyiben a tb-finanszírozás nem biztosít fedezetet az infláció, a béremelések ellentételezésére, akkor az önkormányzatok fenntartásában lévő egészségügyi intézmények gazdálkodásában a feszültségek várhatóan nőnek.

A Munkaerőpiaci Alapból történő átvételre tervezett (a 2004. évi mérlegben szereplő) 1 milliárd Ft a közhasznú munka szervezésének eddigi tapasztalatait, a 2003. évre prognosztizált 7 milliárd Ft teljesítést is figyelembe véve alacsonynak tekinthető.

Régiók közötti együttműködés

Öt európai uniós és egy norvég régióval közös pályázatot nyújtott be a Heves Megyei Önkormányzat az EU interreg programjára, amely a régiók közötti együttműködés erősítését szolgálja – mondta Császár Attila, a megyei önkormányzat munkatársa. A hétmillió eurónyi támogatási keret tartalmazó program forrásaihoz innovációs, kutatás-fejlesztési, vállalkozás-ösztönzési projektek kidolgozásával juthatnak hozzá a pályázók. A generális program jóváhagyását követően, várhatóan 2004 februárjában kerül sor az első pályázati fordulóra, majd még kettő követi azt, 2004 októberében, illetve

2005 júniusában. Heves megye egymillió eurót használhat majd fel a közös projektek végrehajtása során, ennek 25 százaléka önrész.

Ister-Granum eurorégióról

Az Esztergom és a szlovákiai Párkány környéki települések az eddigi kistérségi együttműködés helyett a jövőben Ister-Granum (Duna-Garam) néven eurorégióként működnek együtt. Erről novemberben írt alá szándéknyilatkozatot Meggyes Tamás, Esztergom és Jan Oravec Párkány polgármestere.

Charles-Michel Guertz, az Európai Bizottság képviselője közölte: az Unió kezdetben 23 millió euróval támogatja az új eurorégió terveinek megvalósítását, amelyet 44 magyarországi és 31 szlovákiai település alapított. A tervek szerint a szervezet bővül, s 59 magyarországi és 47 szlovákiai település lesz a tagja. Az új eurorégióban 1800 négyzetkilométeren csaknem 200 ezer lakos él.

tését is. Az uniótól várnak forrást a 4-es metróvonal négy megállóval történő meghosszabbítására a Bosnyák térig is. Várhatóan 2010-ben jelenhet meg Budapesten az első olyan villamos, amelynek beszerzéséhez a forrásokat a főváros az uniós strukturális alapjából nyerheti el.

Gyorsvonat Párizs és Budapest között

Nagy sebességű vonat közlekedjen Párizs és Budapest között. Ezért harcol Medgyessy Péter miniszterelnök. A Wall Street Journal című amerikai lap európai kiadása (WSJE) a kormányfőt idézte példaként arra, hogy az európai országok között máris megindult a küzdelem, milyen terveket valósítsanak meg az Unió november elején jóváhagyott hosszú távú, 220 milliárd euróra tervezett nagy infrastruktúra-fejlesztő programja keretében.

Elkészült a Községi Önkormányzatok Szövetségének internetes portálja, mely több mint két hónapja kísérleti jelleggel működik. A kísérlet eredményének köszönhetően december közepétől az oldal új címe: www.kosz.hu

MEGRENDELŐLAP

Megrendeljük az ÖN•KOR•KÉP című folyóiratot.
A lap ára 426 Ft áfával;
éves előfizetési díja: 4560Ft + áfa + postaköltség

Az előfizető neve: .....
Címe: ..... telefonja: .....
Közületek részére a számla kiegyenlítésének módja: átutalással (a számla kézhezvételétől számított 8 napon belül)
Egyéni előfizetés esetén az előfizetési díja postai utalványon kérjük feladni.
Inter-Európa Bank Rt. 11100104-11968834-01000003 számlaszámra.
ÖNkorPress Kiadó Budapest, 1136 Hegedűs Gyula utca 23.
E-mail: onkorkep@chello.hu

.....
A megrendelő aláírása